

DEPARTAMENTO DE RELIXIÓN

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA CURSO 2022- 2023

**XEFA DE DEPARTAMENTO
BERTA PAZO CUÑA
IES RAMÓN CAAMAÑO**

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	2
2. COMPETENCIAS CLAVE	4
3. OBXECTIVOS	45
4. CONTIDOS	48
5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN	53
6. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:	55
4.1. TEMPORALIZACIÓN.	
4.2. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN.	
4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.	
7. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	62
8. METODOLOXÍA	63
9. MATERIAIS CURRICULARES	66
10. ATENCIÓN A DIVERSIDADE	67
11. PLAN DE REFORZO ESPECÍFICO	67
12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS	68
13. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES	70
14. RECUPERACIÓN DE PENDENTES	70
15. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA	70
16. ANEXOS	73

RELIXIÓN CATÓLICA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

Esta programación está redactada para o desenvolvemento do curso de xeito presencial, pero tendo en conta a excepcionalidade que poida xurdir como consecuencia da pandemia da COVID-19 así como a posibilidade de que se produza a necesidade, durante o curso 2022/2023, de alternar determinados períodos de docencia presencial con outros de docencia non presencial, este departamento de Relixión, a través da Resolución do 10 de setembro de 2021, da Secretaría Xeral de Educación, Formación Profesional, en relación ás medidas organizativas que se deben adoptar no curso académico 2021/2022, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria e do bacharelato, adapta a programación no marco da organización do currículo, da metodoloxía didáctica e da autonomía organizativa e pedagóxica do centro e o seu profesorado.

Establécese que os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas, poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e un proceso de avaliación continua.

Ao comenzo das clases aparecerán na aula virtual do instituto as actividades que fagamos na clase presencial semanal (unha hora de clase á semana). No suposto de ensino non presencial o alumnado poderá entrar e facer o traballo correspondente da semana a través da aula virtual. Ademais manteremos contacto telemático co alumnado para a entrega e corrección das tarefas, garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e a avaliación continua e mantendo tanto unha axeitada atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo coma identificando aos que teñan dificultades de conexión.

Establecerase un procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.

A presenza do ensino relixioso na escola responde, en primeiro lugar, á importancia que esta asignatura ten dentro da educación para que o alumno poida conseguir un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. A necesidade de sentido do ser humano é unha evidencia á que a escola necesariamente debe dar resposta. A educación da dimensión relixiosa é parte fundamental para a maduración da persoa. Non podería existir unha formación integral e unha educación de calidade, si non se permitise o desenvolvemento de todas as dimensións inherentes ao ser humano, entre as cales atópase a relixiosa. Esta capacidade básica da persoa adquire o seu auténtico cumprimento cando se descobre o sentido da vida. O ensino da relixión católica nos centros escolares axudará aos estudantes a ensanchar os espazos da racionalidade e adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida, sexa cal fora a súa manifestación concreta.

A Declaración Universal de Dereitos Humanos de 1948 recoñece a liberdade relixiosa de persoas e pobos. Pola súa banda, a Constitución Española non só recoñece a liberdade relixiosa senón tamén garante «o dereito que asiste aos pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que estea de acordo coas súas conviccións» no artigo 27.3. Un dereito que tamén forma parte de tratados internacionais recoñecidos por España como o Pacto Internacional de Dereitos Económicos Sociais e Culturais no seu artigo 13.3 e a Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea, artigo 14.3, entre outros.

A Igrexa, como se recolle no número 2 da Gravissimum Educationis, realizou continuos esforzos para favorecer que a formación relixiosa se imparta no ámbito escolar, como contribución decisiva á formación integral da persoa. Por ese motivo, a Santa Sé subscribiu un Acordo Internacional co Estado Español sobre Ensino e Asuntos Sociais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, onde se outorga a competencia para elaborar o currículo da asignatura de Relixión e Moral Católica á xerarquía eclesiástica (art. 6).

O ensino da relixión católica na escola responde á necesidade de respectar e ter en conta o conxunto de valores e significados nos que a persoa naceu como hipótese explicativa da realidade e que se denomina tradición.

Para iso, a relixión católica pretende contribuír á educación integral do estudante en dúas direccións. Por unha banda, responde á dimensión relixiosa de todo ser humano e, por outra, introdúceo na realidade á luz dunha hipótese ofrecida por unha historia e unha tradición. Deste xeito, se promove o recoñecemento dun sentido da existencia dun xeito coherente co propio desenvolvemento psico-evolutivo do alumnado.

A Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para Mellora da Calidade Educativa, LOMCE, no artigo 6.1, define o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada un dos ensinos. Por iso, o contido do currículo parte da experiencia humana e desenvólvese de xeito respetuoso coas etapas do desenvolvemento infantil e adolescente, colaborando, neste sentido, coas aprendizaxes instrumentales e transversales propios de cada etapa educativa.

O desenvolvemento do currículo se estrutura en catro grandes bloques que pretenden recoller o saber antropológico cristián acumulado ao longo dos séculos. Eses bloques parten do sentido relixioso do home, continúan co estudo da revelación; Deus maniféstase ao home e faino nunha historia concreta, con personaxes e situacións que o alumnado debe coñecer e que contribuírán á súa comprensión do mundo. Dita revelación culmina en Xesucristo e a mensaxe evanxélica, centro do terceiro bloque do currículo e eixe vertebrador da asignatura. Para rematar, estúdase a Igrexa como manifestación da presenza continuada de Xesucristo na historia. Convén subliñar, que lonxe dunha finalidade catequética ou de adoctrinamento, o ensino da relixión católica ilustra aos estudantes sobre a identidade do cristianismo e a vida cristiá.

Estes catro bloques que compón a asignatura de relixión católica inclúen conceptos, procedementos e actitudes, que permite o coñecemento de si mesmo, da realidade e dos problemas que esta suscita. Por iso, os contidos xerais da asignatura contribúen á consecución dos obxectivos propostos para as diferentes etapas.

Este currículo válese dos elementos cristiáns presentes na contorna do alumnado, as imaxes e símbolos, a linguaxe e outros recursos, para a comprensión da relixiosidade propia de cada etapa evolutiva. Desenvólvese así a competencia en comunicación lingüística, que se serve da linguaxe que conforma a cultura e tradición que se transmite dunha a outra xeración. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza de expresión e simboloxía, a linguaxe doutrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental e a linguaxe litúrxica e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, axudarán ao desenvolvemento desta competencia nos estudantes. Sen esquecer a singularidade que esta asignatura aporta á dimensión de escoita da comunicación.

Así mesmo, o ensino escolar da relixión católica favorece o desenvolvemento da responsabilidade persoal e social e das demais virtudes cívicas, para o ben común da sociedade, contribuíndo así á adquisición das competencias sociais e cívicas. Esta educación da dimensión moral e social da persoa, favorecerá a maduración dunha corresponsabilidade, ao exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade.

Por outra banda, a relixión católica aporta á competencia cultural e artística o significado e valoración crítica de tantas obras da nosa contorna, motivando o aprecio pola propia cultura e estímoo adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas. De igual modo, a expresión artística da fe segue colaborando na actualidade no enriquecemento do noso patrimonio cultural.

A competencia para a autonomía e iniciativa persoal desenvólvese no estudante partindo do verdadeiro coñecemento de si mesmo, das súas potencialidades, da súa dignidade e do seu sentido. A formación relixiosa católica aporta a devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, á cultura e á identidade da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do estudante fronte a visións parciais.

En canto aos contidos procedimentales, a asignatura de relixión católica forma de xeito transversal nunha serie de procedementos fundamentais para a comprensión do feito cristián. Estes contidos procedimentales adquirense ao longo do desenvolvemento curricular, colaborando así na consecución das competencias asignadas aos currículos de ESO. Concretamente os contidos procedimentales de relixión católica

desenvolverán especialmente as seguintes competencias: Comunicación lingüística, Aprender a aprender, Competencias sociais e cívicas e Conciencia e expresións culturais.

Os contidos procedimentales básicos da asignatura de relixión católica son os seguintes:

- **Observación da realidade.** O feito relixioso nace da apertura do ser humano á realidade total. A asignatura de relixión católica pretende colaborar na formación da dimensión natural que nace do asombro ante o real e empúxanos a preguntas últimas sobre o sentido. Observar é máis que ver e require dun adestramento en disposicións específicas que non rehúyan as dimensións espirituais do real.
- **Procura de información, manexo e interpretación de fontes bíblicas.** O estudo do cristianismo require o manexo das Sagradas Escrituras e textos referidos ás mesmas que forman parte do corpus teolóxico acumulado ao longo da historia.
- **Reflexión Crítica.** O desenvolvemento da asignatura axuda a coñecer a xénese das ideas dominantes, a detectar prexucios fronte á verdade, a examinar con profundidade as propias ideas e sentimentos fundamentais.
- **Exposición e argumentación respetuosa das crenzas relixiosas propias e alleas.** A asignatura de relixión católica contribúe á formación de competencias que permitan expoñer e defender a racionalidade das propias crenzas relixiosas e o respecto polas alleas.

Para rematar, hai que destacar que a asignatura permite coñecer e apreciar os valores e normas básicas de convivencia e desenvolver hábitos de traballo e esforzo e de responsabilidade no estudo. Tamén favorece de xeito directo a adquisición de habilidades para a prevención e resolución pacífica de todo tipo de conflitos e o coñecemento, comprensión e respecto das diferentes culturas, así como das diferenzas entre persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación.

Esta programación para a Ensinanza Secundaria obrigatoria (2º e 4ºESO) está axustada aos plantexamentos do IES Ramón Caamaño, as características do alumnado e as directices establecidas no curriculum oficial para a materia de Relixión.

O IES está no Concello de Muxía. Imparte a materia a profesora Berta Pazo Cuña.

Os grupos de alumnos e alumnas aos que se destina esta programación durante o curso 2022-2023 son:

2ºA: 13

4ºA: 2

2. COMPETENCIAS CLAVE.

Descrición do modelo competencial.

Na descrición do modelo competencial inclúese o marco de descritores competenciais, no que aparecen os contidos reconfigurados desde un enfoque de aplicación que facilita o adestramento das competencias; recordemos que estas non se estudan, nin se ensinan: adéstranse. Para iso, é necesaria a xeración de tarefas de aprendizaxe que permita ao alumnado a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é imposible; debido a iso, cada unha destas divídese en indicadores de seguimento (entre dúas e cinco por competencia), grandes alicerces que permiten describirla dun xeito máis preciso; dado que o carácter destes é aínda moi xeral, o axuste do nivel de concreción esixe que devanditos indicadores divídanse, á súa vez, no que se denominan descritores da

competencia, que serán os que «describan» o grado competencial do alumnado. Por cada indicador de seguimento atoparemos entre dous e catro descritores, cos verbos en infinitivo.

En cada unidade didáctica cada un destes descritores concrétese en desempeños competenciais, redactados en terceira persoa do singular do presente de indicativo. O desempeño é o aspecto específico da competencia que se pode adestrar e avaliar de xeito explícito; é, xa que logo, concreto e obxectivo. Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto e aplicable a todas as materia e cursos da etapa.

Por outra banda, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos valores, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos podamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

A diversidade dos nosos alumnos e alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, hanos de conducir a traballar desde as diferentes potencialidades de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

NA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA

A área de Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento das competencias desde as súas finalidades educativas, obxectivos, contidos e actividades de aprendizaxe e avaliación.

Especialmente, trabállanse as competencias desde a intelixencia espiritual, a intelixencia emocional e a educación en valores, así como as seguintes propostas do currículo de Relixión Católica (2015):

- *A competencia en comunicación lingüística.*
- *As competencias sociais e cívicas.*
- *A competencia cultural e artística.*
- *A competencia para a autonomía e iniciativa persoal.*
- *A competencia de aprender a aprender.*
- *A competencia de conciencia e expresións culturais.*

Na programación de cada unidade indícase a competencia ou competencias que se traballan, os descritores competenciais e os desempeños competenciais.

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Coidado do entorno medioambiental e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none"> - Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso. - Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. - Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito. - Tomar conciencia dos cambios producidos polo ser humano no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. - Xerar criterios persoais sobre a visión

		social da estética do corpo humano fronte ao seu coidado saudable.
	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. - Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante en distintos ámbitos (biolóxico, xeolóxico, físico, químico, tecnolóxico, xeográfico...). - Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas, comprender o que acontece a noso arredor e responder preguntas.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar os elementos matemáticos básicos: operacións, magnitudes, porcentaxes, proporcións, formas xeométricas, criterios de medición e codificación numérica, etc. - Comprender e interpretar a información presentada en formato gráfico. - Expresarse con propiedade na linguaxe matemática.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> - Organizar a información utilizando procedementos matemáticos. - Resolver problemas seleccionando os datos e as estratexias apropiadas. - Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá.
Comunicación lingüística	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> - Comprender o sentido dos textos escritos e orais. - Manter unha actitude favorable cara á lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> - Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia. - Utilizar o vocabulario axeitado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais. - Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> - Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...

		<ul style="list-style-type: none"> - Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> - Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. - Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. - Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. - Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiáns ou en materias diversas.
Competencia dixital	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> - Empregar distintas fontes para a busca de información. - Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. - Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. - Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. - Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. - Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.
Conciencia e expresións culturais	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento. - Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. - Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.

	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> - Expresar sentimentos e emocións mediante códigos artísticos. - Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián. - Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
Competencias sociais e cívicas	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer as actividades humanas, adquirir unha idea da realidade histórica a partir de distintas fontes, e identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha constitución. - Aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. - Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. - Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> - Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. - Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. - Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. - Involucrarse ou promover accións cun fin social.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> - Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. - Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. - Ser constante no traballo, superando as dificultades. - Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderazgo	<ul style="list-style-type: none"> - Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.

		<ul style="list-style-type: none"> - Contaxiar entusiasmo pola tarefa e ter confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. - Priorizar a consecución de obxectivos grupais sobre os intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> - Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos dun tema. - Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. - Atopar posibilidades na contorna que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> - Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. - Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. - Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. - Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
Aprender a aprender	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas? - Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. - Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
	Ferramentas para o pensamento estimular	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar estratexias para mellóraa do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente? - Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> - Planificar os recursos necesarios e os pasos que se han de realizar no proceso de aprendizaxe. - Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. - Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. - Tomar conciencia dos procesos de

		aprendizaxe.
--	--	--------------

2º E.S.O.

TEMPORALIZACIÓN

1º TRIMESTRE BLOQUE 1 (UNIDADES 1,2) BLOQUE 2 (UNIDADE 3)	2º TRIMESTRE BLOQUE 3 (UNIDADES 4,5,6)	3º TRIMESTRE BLOQUE 4 (UNIDADES 7,8,9)
--	---	---

UNIDADE 1: DEUS, PERSOA E RELIXIÓN

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - O ser humano é creado por Deus, libre e intelixente e á súa imaxe e semellanza. - A persoa é un ser relixioso: a relixiosidade. - O relato bíblico «Abraham e Isaac». - A espiritualidade e a persoa na Biblia; o sentimento espiritual. - Dimensións e valores da persoa. 	<p>BLOQUE I.</p> <p>1. Establecer diferenzas entre o ser humano creado a imaxe de Deus e os animais.</p>	<p>1.1. Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>2. Relacionar a condición de criatura coa orixe divina.</p>	<p>2.1. Distingue e debate de forma xustificada e respectuosa a orixe do ser humano.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>3. Identificar os personaxes e os valores do relato bíblico «Abraham e Isaac».</p>	<p>3.1. Escribe o argumento do relato bíblico «Abraham e Isaac».</p> <p>3.2. Expressa as ensinanzas deste relato para a vida persoal.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>

	BLOQUE I. 4. Recoñecer expresións simbólicas bíblicas sobre as dimensións persoais, en especial a espiritual.	4.1. Investiga, coa Biblia, sobre as dimensións humanas. 4.2. Valora o sentimento espiritual por medio de mándaas.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	BLOQUE I. 5. Tomar conciencia dos valores e virtudes fundamentais que permiten un desenvolvemento de forma integral.	5.1. Selecciona as dimensións e os valores que debe desenvolver máis para medrar de forma integral.	CCL, CAA, CSC, CCEC

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita e comprende o mito e o relato bíblico da unidade.
	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Relaciona os diversos contidos da unidade.
Tratamento da información e competencia dixital.	Empregar distintas fontes para a busca de información.	- Consulta e investiga en Internet para a elaboración de actividades.
Aprender a aprender.	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá.	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Selecciona valores necesarios para a sociedade actual.
Autonomía e iniciativa persoal.	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	- Participa de forma responsable no traballo de parella e de pequeno grupo.
Cultural e artística.	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	- Expresa os seus sentimentos por medio da creación de mandalas.
Cultural e histórica.	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Valora a achega das relixións na vida das persoas e pobos.

Competencia humanizadora e ético- moral.	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.
Competencia de sentido transcendente.	Comprender o xeito cristián de ver a vida.	- Valora o ser humano desde a perspectiva cristiá.

UNIDADE 2: DIGNIDADE E VIDA CRISTIÁ

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - O fundamento da dignidade da persoa. - Características do proxecto persoal de vida cristiá e os principais modelos de vida para o cristián. - O relato bíblico «A parábola dos talentos». - O valor do tempo na Biblia e o sentimento de dignidade. - Os proxectos de vida e os seus valores. 	<p>BLOQUE I.</p> <p>1. Explicar a orixe da dignidade do ser humano como criatura de Deus.</p>	<p>1.1. Valora, en situacións do seu contorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>2. Sintetizar que é o proxecto de vida cristiá.</p>	<p>2.1. Define que son o proxecto persoal de vida e o proxecto de vida cristiá.</p> <p>2.2. Describe a Xesús de Nazaret e a Virxe María como os principais modelos de vida cristiá.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>3. Expresar o argumento, a interpretación e a ensinanza principal do relato bíblico «A parábola dos talentos».</p>	<p>3.1. Extrae as principais ensinanzas do relato bíblico «A parábola dos talentos».</p> <p>3.2. Enumera comportamentos que debería realizar cada día para desenvolver as súas capacidades.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>4. Saber aproveitar ben o tempo e valorar a propia dignidade e a dos demais.</p>	<p>4.1. Describe como investir o tempo para mellorar aspectos da vida persoal.</p> <p>4.2. Participa nun cine-fórum sobre a dignidade humana.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE I.</p> <p>5. Reflexionar sobre os proxectos e valores persoais.</p>	<p>5.1. Expón algunhas ensinanzas para desenvolver un verdadeiro proxecto persoal de vida.</p>	<p>CCL, CAA, CSC,</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos, o relato e as citas bíblicas da unidade.
	Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.	- expresa os seus sentimentos sobre o tema específico.
Tratamento da información e competencia dixital	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Participa nun cine-fórum.
Aprender a aprender	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...	- Fai valoracións sobre a dignidade do ser humano.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Interioriza valores que humanizan as persoas.
Autonomía e iniciativa persoal	Ser constante no traballo superando as dificultades.	- Realiza as súas tarefas aproveitando os tempos.
Cultural e artística	Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.	- Medita e reflexiona sobre a dignidade humana a partir do visionado dunha película.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga o fundamento bíblico da dignidade humana.
Competencia humanizadora e ético- moral	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento dun proxecto persoal de vida.
Competencia de sentido transcendente	Valorar os principais modelos de vida cristiá.	- Descubre a Xesús de Nazaret e a Virxe María como os principais modelos de vida cristiá.

UNIDADE 3: ACCIÓN HUMANA E MORAL CATÓLICA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Ser humano colaborador da creación de Deus. - Características da ética universal e a moral católica. - O relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora». - A espiritualidade de María de Nazaret e o sentimento de empatía. - O valor da liberdade. 	<p>BLOQUE I.</p> <p>1. Entender o sentido e a finalidade da acción humana.</p>	<p>1.1. Clasifica accións do ser humano que respectan ou destrúen a Creación.</p> <p>1.2. Deseña, en pequeno grupo, un plan de colaboración co seu centro educativo no que se inclúen polo menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo.</p>	CCL, CAA, CSC, CSIEE
	<p>BLOQUE I.</p> <p>2. Distinguir o fundamental e o máis orixinal da moral católica.</p>	<p>2.1. Expresa a diferenza e complementariedade entre a ética universal e a moral cristiá.</p> <p>2.2. Resume o fundamental e o máis orixinal da moral católica.</p>	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	<p>BLOQUE I.</p> <p>3. Interpretar o relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora» e algunhas das ensinanzas morais.</p>	<p>3.1. Indica o argumento, as claves de interpretación e algunhas ensinanzas morais que se poden extraer do relato bíblico «Xesús de Nazaret e a muller pecadora».</p>	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	<p>BLOQUE I.</p> <p>4. Dialogar sobre a espiritualidade cristiá e reflexionar sobre o sentimento de empatía.</p>	<p>4.1. Participa nun debate sobre a espiritualidade cristiá a partir do modelo de María de Nazaret.</p> <p>4.2. Autoavalía, a partir dunhas claves de interpretación, o grao persoal de empatía.</p>	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	<p>BLOQUE I.</p> <p>5. Descubrir e valorar a verdadeira liberdade humana.</p>	<p>5.1. Busca solucións, desde o exercicio da liberdade, a un dilema moral.</p>	CCL, CAA, CSC

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os diversos apartados e o relato bíblico da unidade.
	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Relaciona os diversos contidos da unidade.
Tratamento da información e competencia dixital	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e ensinanzas dunha película.
Aprender a aprender	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	- Deseña un plan de colaboración no seu centro educativo.
Autonomía e iniciativa persoal	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	- Participa de forma responsable no traballo de grupo.
Cultural e artística.	Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.	- Manifesta interese pola escenografía e ambientación dunha película.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Interpreta a moral de Xesús de Nazaret como modelo de acción persoal.
Competencia humanizadora e ético- moral	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns, como o da verdadeira liberdade.
Competencia de sentido transcendente	Comprender o xeito cristián de ver a vida.	- Valora o sentido e finalidade da moral católica como acto de colaboración no plan de Deus.

UNIDADE 4: REVELACIÓN E RELACIÓN CON DEUS

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Deus revélase na historia. - O cristián relaciónase con Deus e acepta a súa revelación. - O relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael». - O sentimento de reflexión persoal e a espiritualidade de relacionarse con Deus. - O valor da oración. 	<p>BLOQUE II.</p> <p>1. Coñecer e aceptar que Deus se revela na historia.</p>	<p>1.1. Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>2. Describir pautas para relacionarse con Deus.</p>	<p>2.1. Describe como se relaciona o cristián con Deus.</p>	<p>CCL, CAA</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>3. Resumir o relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael» e algunhas das ensinanzas que se poden extraer e aplicar hoxe.</p>	<p>3.1. Escribe o argumento, a imaxe de Deus presente no texto e as ensinanzas do relato bíblico «Deus escoita a Hagar e Ismael».</p> <p>3.2. Investiga a biografía e a resposta de fe de dúas mulleres da Biblia.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>4. Reflexionar e aprender a relacionarse con Deus.</p>	<p>4.1. Participa nun cine-fórum para aprender a relacionarse con Deus.</p> <p>4.2. Indaga por medio dun cuestionario a súa actual relación con Deus.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>5. Descubrir e aprender o valor da oración.</p>	<p>5.1. Participa nun disco-fórum sobre o valor da oración.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- Escoita e comprende os textos, contidos e o relato bíblico da unidade.

	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Expón un traballo e escoita con respecto as preguntas e opinións sobre este.
Tratamento da información e competencia dixital	Elaborar e publicitar información propia derivada da obtida a través de medios tecnolóxicos.	- Selecciona e emprega recursos tecnolóxicos para a elaboración de traballos.
Aprender a aprender	Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.	- Realiza actividades de autoavaliación.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.	- Descubre o valor cristián da oración.
Autonomía e iniciativa persoal	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos aprendidos.
Cultural e artística.	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	- Presenta traballos de investigación de forma creativa.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Mostra interese polos personaxes significativos do pobo de Israel.
Competencia humanizadora e ético- moral	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.
Competencia de sentido transcendente	Recoñecer e aceptar a revelación de Deus.	- Descubre que nos podemos relacionar con Deus.

UNIDADE 5: REVELACIÓN E FE CRISTIÁ

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> - A aceptación da revelación: a fe. - A orixinalidade da fe cristiá. - O relato bíblico «Xesús e o cego Bartimeo». - O don da fe e o sentimento de escoitar. - Os valores da fe cristiá. 	<p>BLOQUE II.</p> <p>1. Comprender e valorar que a fe é a resposta á iniciativa salvífica de Deus.</p>	<p>1.1. Interésase por coñecer e valora a resposta de fe ao Deus que se revela.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>2. Expresar a orixinalidade da fe cristiá.</p>	<p>2.1. Identifica a fe cristiá como a fe antropolóxica máis completa e verdadeira.</p> <p>2.2. Expón as súas investigacións bíblicas sobre a fe.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>3. Expoñer algunhas das principais ensinanzas que se poden extraer do relato bíblico «Xesús e o cego Bartimeo».</p>	<p>3.1. Enumera actitudes e comportamentos que facilitan ou impiden a fe.</p> <p>3.2. Expresa algunha das ensinanzas que se poden extraer para a vida actual do relato bíblico «Xesús e o cego Bartimeo».</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>4. Dialogar sobre a fe e expresar vivencias sobre o sentimento de escoitar.</p>	<p>4.1. Participa nun debate sobre o don da fe formulado nun disco-fórum.</p> <p>4.2. Escoita e respecta os sentimentos dos demais.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>5. Expresar os valores e virtudes da fe cristiá.</p>	<p>5.1. Participa nun cine-fórum sobre os valores da fe.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- Escoita e comprende os relatos e o texto bíblico da unidade.

	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa en debates seguindo as pautas establecidas.
Tratamento da información e competencia dixital	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e ensinanzas de cancións e películas.
Aprender a aprender	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	- Realiza un traballo de equipo e expón os resultados á clase.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.	- escoitar en silencio e respectar os sentimentos dos demais.
Autonomía e iniciativa persoal	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos aprendidos.
Cultural e artística.	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	- Elabora un diario con sentimentos profundos.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Expressa a orixinalidade da fe cristiá.
Competencia humanizadora e ético- moral	Coñecer e apreciar os valores e virtudes presentes na fe cristiá.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.
Competencia de sentido transcendente	Recoñecer a intervención de Deus na historia.	- Confía en Xesús como aquel que é experto en Deus.

UNIDADE 6: COMO INTERPRETAR A BIBLIA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> - Características xerais e clasificación dos libros da Biblia. - Orixe, composición e interpretación dos Libros Sagrados. - O relato bíblico «A historia de Xonás». - A Lectio Divina e o sentimento de comunicarse. - O valor da amizade. 	<p>BLOQUE II.</p> <p>1. Coñecer e definir a estrutura e organización da Biblia.</p>	<p>1.1. Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>2. Coñecer e respectar os criterios do maxisterio da Igrexa en torno á interpretación bíblica.</p>	<p>2.1. Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na dei verbum en torno á interpretación da Biblia valorándoos como necesarios.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>3. Interpretar o relato «A historia de Xonás», seguindo os criterios católicos..</p>	<p>3.1. Expón a interpretación e as ensinanzas do relato «A historia de Xonás».</p>	<p>CCL, CAA</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>4. Descubrir os bos sentimentos que produce dialogar con Deus por medio da Biblia.</p> <p>5. Recoñecer na inspiración a orixe da sacralidade do texto bíblico.</p>	<p>4.1. Segue unhas pautas e practica a lectio divina.</p> <p>5.1. Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, SIEP</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>6. Describir valores e calidades da verdadeira amizade.</p>	<p>6.1. Participa nun debate sobre os valores e calidades da amizade.</p>	<p>CCL, CAA, CSC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos, experiencias e o relato bíblico da unidade.

	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa en debates seguindo as pautas establecidas.
Tratamento da información e competencia dixital	Elaborar e publicitar información propia derivada da obtida a través de medios tecnolóxicos.	- Describe as aprendizaxes realizadas tras unha investigación.
Aprender a aprender	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	- Realiza actividades seguindo unhas pautas dadas.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Participa na resolución de actividades e no desenvolvemento de diálogos e debates.
Autonomía e iniciativa persoal	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos aprendidos.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Valora a importancia da Biblia como a Palavra de Deus.
Competencia humanizadora e ético- moral	Tomar conciencia de como a fe cristiá dá resposta ás interrogantes do ser humano.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns como o da amizade.
Competencia de sentido transcendente	Comprender o valor cristián da Biblia para a persoa humana.	- Expón para que lle serviu coñecer a vida a nivel persoal.

UNIDADE 7: O DEUS CRISTIÁN

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

<p>- Xesucristo revela a Deus como Trindade.</p> <p>- Orixinalidade do Deus cristián.</p> <p>- O relato bíblico «A parábola do fillo pródigo».</p> <p>- Calidades de Deus un e trino e o sentimento cristián.</p> <p>- O valor da fraternidade.</p>	<p>BLOQUE III.</p> <p>1. Mostrar interese por recoñecer o carácter relacional da divindade na revelación de Xesús.</p>	<p>1.1. Coñece e describe as características do Deus cristián.</p> <p>1.2. Le relatos mitolóxicos, localiza trazos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.</p>	<p>CCL,</p> <p>CD,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC,</p> <p>SIEP,</p> <p>CCEC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>2. Descubrir a orixinalidade do Deus cristián respecto ás outras relixións monoteístas.</p>	<p>2.1. Compara a orixinalidade do Deus trino do cristianismo coa experiencia de Deus noutras relixións.</p>	<p>CCL,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>3. Describir o argumento, claves de interpretación e ensinanza principal do relato bíblico «A parábola do fillo pródigo».</p>	<p>3.1. Explica o argumento e ensinanza principal do relato bíblico «A parábola do fillo pródigo».</p> <p>3.2. Analiza e extrae conclusións dun vídeo sobre a relación con Deus.</p>	<p>CCL,</p> <p>CD,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>4. Desenvolve a espiritualidade a partir dos atributos de Deus e experimenta o sentimento do amor cristián.</p>	<p>4.1. Investiga na Biblia sobre os atributos do Deus cristián.</p> <p>4.2. Interioriza atributos de Deus e desenvolve a espiritualidade.</p> <p>4.3. Participa nun disco-fórum sobre o sentimento cristián.</p>	<p>CCL,</p> <p>CD,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC,</p> <p>CCEC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>5. Vincular o sentido comunitario da Trindade coa dimensión relacional humana.</p> <p>6. Comprender o valor da identidade persoal.</p>	<p>5.1. Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita o outro para alcanzar a súa identidade a semellanza de Deus.</p> <p>6.1. Participa nun cine-fórum sobre Xesús, como o maior exemplo de identidade persoal.</p>	<p>CCL,</p> <p>CD,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC,</p> <p>CCEC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.

	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Emprega os conceptos e o vocabulario do tema nas súas exposicións orais e escritas.
Tratamento da información e competencia dixital	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Selecciona material e ideas necesarias para o traballo de clase, individual, por parella e grupal.
Aprender a aprender	Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.	- Mostra interese polo uso dos recursos propios da unidade.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Participa na resolución de actividades e no desenvolvemento de diálogos e debates.
Autonomía e iniciativa persoal	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos aprendidos.
Cultural e artística.	Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.	- Manifesta o seu criterio polas expresións musicais e cinematográficas da unidade.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga sobre os atributos do Deus cristián.
Competencia humanizadora e ético- moral	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realizan na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns como o da identidade persoal, tomando como modelo a Xesús de Nazaret.
Competencia de sentido transcendente	Comprender a orixinalidade do Deus un e trino.	- Expresa o misterio da Santísima Trindade e a súa orixinalidade.

UNIDADE 8: FE, CREDO E VIDA ETERNA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> - O Credo, síntese da acción salvífica de Deus na historia. - Características e verdades de fe da escatoloxía cristiá. - O relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo». - Os textos bíblicos sobre a vida eterna e o sentimento de recollemento. - O valor de cambiar. 	<p>BLOQUE III.</p> <p>1. Descubrir o carácter histórico da formulación do Credo cristián.</p> <p>2. Recoñecer as verdades da fe cristiá presentes no Credo.</p>	<p>1.1. Confecciona materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e relacións coas verdades de fe formuladas no Credo.</p> <p>2.1. Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CCEC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>3. Resumir as principais verdades da fe cristiá sobre a vida eterna.</p>	<p>3.1. Define o que é a escatoloxía cristiá e as verdades de fe da resurrección, o ceo e o inferno.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>4. Comprender o significado e as claves necesarias para interpretar correctamente o relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo».</p>	<p>4.1. Describe o significado e principal ensinanza do relato bíblico «O Xuízo Final e definitivo».</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CCEC</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>5. Reflexionar sobre a vida eterna desde o sentimento de recollemento.</p>	<p>5.1. Investiga coa Biblia e extrae conclusións sobre a vida eterna.</p> <p>5.2. Dialoga sobre o sentimento de recollemento e paz interior.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CSIEE</p>
	<p>BLOQUE III.</p> <p>6. Concienciarse sobre o valor da conversión cristiá.</p>	<p>6.1. Participa nun cine-fórum sobre o valor e a experiencia de cambiar de vida.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CCEC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e os relatos bíblicos da unidade.

	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Emprega o vocabulario específico da unidade nas súas expresións orais e escritas.
Tratamento da información e competencia dixital	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e ensinanzas de materiais audiovisuais.
Aprender a aprender	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	- Investiga e expresa de forma clara e concisa os contidos aprendidos.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Interioriza a importancia do valor e a necesidade de cambiar.
Autonomía e iniciativa persoal	Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.	- Selecciona con criterio propio para o bo termo das cuestións formuladas.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga o Credo e a escatoloxía cristiá.
Competencia humanizadora e ético- moral	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.
Competencia de sentido transcendente	Valorar a acción salvífica de Deus na historia expresada no Credo cristián.	- Clasifica e expresa o significado do Credo.

UNIDADE 9: A IGREXA CATÓLICA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> - Expansión da igrexa, as primeiras comunidades. - As notas da Igrexa. - O relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña». - Espiritualidade do canto relixioso e sociabilidade. <ul style="list-style-type: none"> - O valor da solidariedade. 	<p>BLOQUE IV.</p> <p>1. Comprender a expansión do cristianismo a través das primeiras comunidades cristiás.</p>	<p>1.1. Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características.</p> <p>1.2. Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Paulo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagán.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CCEC</p>
	<p>BLOQUE IV.</p> <p>2. Xustificar que a Igrexa é unha, santa, católica e apostólica.</p>	<p>2.1. Describe e valora a raíz da unidade e santidad da Igrexa.</p> <p>2.2. Elabora materiais, utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidade da Igrexa.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE IV.</p> <p>3. Narrar o argumento e extraer unha ensinanza persoal do relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña».</p>	<p>3.1. Resume o argumento e a ensinanza que se extrae do relato bíblico «A parábola dos xornaleiros da viña».</p> <p>3.2. Investiga coa Biblia sobre a misión da Igrexa.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE IV.</p> <p>4. Desenvolver o sentimento de espiritualidade por medio dunha canción relixiosa e de sociabilidade.</p>	<p>4.1. Participa nun disco-fórum sobre o tema «Pescador de homes».</p> <p>4.2. Avalía e reflexiona sobre o seu grao de sociabilidade e convivencia.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE</p>
	<p>BLOQUE IV.</p> <p>5. Experimentar o valor da solidariedade.</p>	<p>5.1. Analiza, toma conciencia e aplica o valor da solidariedade.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e os textos bíblicos da unidade.

	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa en debates e diálogos respectando as normas de comunicación.
Tratamento da información e competencia dixital	Elaborar e publicitar información propia derivada da obtida a través de medios tecnolóxicos.	- Elabora materiais, utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, sobre os contidos da unidade.
Aprender a aprender	Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.	- Reflexiona e avalía a partir dun cuestionario de aplicación persoal.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
Social e cidadá	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Interioriza valores como a sociabilidade e a solidariedade.
Autonomía e iniciativa persoal	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Participa na resolución de actividades e no desenvolvemento de diálogos e debates.
Cultural e artística	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica...), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.	- Valora a achega do cristianismo desde as súas orixes misioneras.
Cultural e histórica	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga sobre as notas da Igrexa.
Competencia humanizadora e ético-moral	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.
Competencia de sentido transcendente	Valorar o papel das primeiras comunidades na expansión da Igrexa.	- Expresa a misión que recibiron e o papel que xogaron as primeiras comunidades cristiás.

4º E.S.O.

TEMPORALIZACIÓN

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
--------------	--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> • BLOQUE 1 (UNIDADES 1,2) • BLOQUE 2 (UNIDADE 3) 	<ul style="list-style-type: none"> • BLOQUE 3 (UNIDADES 4,5,6) 	<ul style="list-style-type: none"> • BLOQUE 4 (UNIDADES 7,8,9)
---	---	---

UNIDADE 1: RELIXIÓNS UNIVERSAIS

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - O desexo de atoparse con Deus. - As relixións: busca do sentido da vida. - O relato bíblico «Rut, a estranxeira». - A espiritualidade da paz interior e o sentimento de busca de sentido. - O valor do diálogo. 	BLOQUE I. 1. Resumir a vida e as ensinanzas de Buda.	1.1. Redacta datos sobre a vida e as ensinanzas de Buda.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 2. Aprender e memorizar os principais trazos comúns das relixións.	2.1. Identifica e clasifica os trazos principais (ensinanza, comportamento e culto) das relixións monoteístas. 2.2. Busca información e preséntalle ao grupo as respostas das distintas relixións ás preguntas sobre o sentido da vida.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 3. Investigar os valores que se propoñen no relato bíblico «Rut, a estranxeira».	3.1. Le e resume o argumento e a ensinanza do relato bíblico «Rut, a estranxeira». 3.2. Describe valores necesarios para mellorar situacións conflitivas actuais relacionadas coas relixións.	CCL, CD, CAA, CSC, CEC
	BLOQUE I. 4. Recapacitar sobre a paz nas relixións e a busca de sentido.	4.1. Recapacita e medita sobre a paz. 4.2. Participa en debates sobre a busca de sentido da vida.	CCL, CD, CAA, CSC, CEC

	BLOQUE I. 5. Reflexionar sobre o valor do diálogo.	5.1. Autoavalía a súa capacidade de diálogo.	CCL, CAA, CSC, CEC
--	---	--	-----------------------------

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os textos bíblicos e os contidos da unidade.
	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Relaciona os diversos contidos da unidade.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e as ensinanzas dunha película.
<i>Aprender a aprender.</i>	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Intervén por medio do diálogo seguindo unhas pautas dadas.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.	- Desenvolve as súas actividades nos tempos previstos.
<i>Cultural e artística.</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	- Manifesta interese pola cultura, a arte e a busca de sentido das diversas relixións.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Valora a achega das relixións e do cristianismo na busca de sentido.
<i>Competencia humanizadora e ético-moral.</i>	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente relixiosos.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Comprender que o ser humano necesita dar un sentido á súa vida.	- Expón en que consiste o sentido da vida humana.

UNIDADE 2: EXPERIENCIA RELIXIOSA E REVELACIÓN DE DEUS

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Experiencia relixiosa e experiencia cristiá. - A experiencia cristiá, plenitude da revelación relixiosa. - O relato bíblico «Noé e o diluvio universal». - Actitude relixiosa e éxtase relixiosa. - O valor de seguir un bo mestre. 	BLOQUE I. 1. Explicar en que consisten a experiencia relixiosa e a experiencia cristiá.	1.1. Define brevemente a experiencia relixiosa e a experiencia cristiá. 1.2. Describe a experiencia relixiosa de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 2. Comparar e distinguir a intervención de Deus na historia dos intentos humanos de resposta á busca de sentido.	2.1. Razona por que a revelación é a plenitude da experiencia relixiosa. 2.2. Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 3. Enumerar os feitos e ensinanzas relixiosos do relato bíblico «Noé e o diluvio universal».	3.1. Resume o argumento e a ensinanza que se extrae do relato bíblico «Noé e o diluvio universal». 3.2. Participa en debates sobre ensinanzas presentes no texto.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE I. 4. 4. Descubrir a actual actitude relixiosa e experimentar o sentimento de éxtase relixiosa.	4.1. Analiza e reflexiona sobre a súa actitude relixiosa. 4.2. Participa nun disco-fórum sobre a contemplación.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE I. 5. Identificar a Xesús de Nazaret como o mellor mestre para a vida.	5.1. Participa nun cine-fórum sobre o valor de seguir un bo mestre.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.

	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Presenta unha exposición sobre contidos e expresións oralmente.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Dialoga sobre as aprendizaxes descubertas por medio das dinámicas de disco-fórum e cine-fórum.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	- Valora a achega da unidade no seu progreso de aprendizaxe.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Participa na resolución de actividades e no desenvolvemento de diálogos e debates.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos e valores aprendidos.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Descubre a experiencia relixiosa como a máis completa.
<i>Competencia humanizadora e ético-moral.</i>	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián.	- Expresa actitudes e valores que derivan do sentido relixioso do ser humano.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Comprender que a experiencia cristiá se caracteriza pola revelación amorosa de Deus.	- Expón as achegas da experiencia cristiá ao ser humano.

UNIDADE 3: DEUS, HISTORIA E IGREXA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - A fidelidade de Deus á alianza co ser humano. - A dobre realidade da Igrexa na historia da Idade Moderna e da Idade 	<p>BLOQUE II.</p> <p>1. 1. Recoñecer e valorar as accións de Deus fiel ao longo da historia.</p>	1.1. Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel.	CCL, CAA, CSC

Contemporánea. - O relato bíblico de «O profeta Xeremías». - O agradecemento e o sentimento de aproveitar o tempo. - O valor da fidelidade.	BLOQUE II. 2. Expresar a dobre dimensión, humana e divina e de acertos e erros, que se dan na vida da persoa e na historia da Igrexa.	2.1. Resume en que consiste a dobre realidade da Igrexa na historia. 2.2. Extrae conclusións sobre a historia da Igrexa nos séculos XV a XXI.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE II. 3. Indicar a principal ensinanza moral e relixioso do relato bíblico «O profeta Xeremías».	3.1. Expresa o argumento e principal ensinanza do relato bíblico «O profeta Xeremías». 3.2. Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que recoñece a fidelidade de Deus.	CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	BLOQUE II. 4. Reflexionar e experimentar a espiritualidade de agradecemento e o sentimento de aproveitar o tempo.	4.1. Dialoga sobre a dimensión espiritual do agradecemento. 4.2. Reflexiona sobre o sentimento de aproveitar o tempo.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE II. 5. Concienciarse sobre o valor da fidelidade.	5.1. Participa nun cine-fórum sobre a fidelidade.	CCL, CD, CAA, CSC

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.
	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Sintetiza os principais contidos da unidade.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e ensinanzas de materiais audiovisuais.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	- Investiga e completa esquemas sobre os contidos.

	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Interioriza valores como os do agradecemento, aproveitar o tempo e a fidelidade.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.	- Emprende e executa as súas tarefas con sentido da responsabilidade.
<i>Cultural e artística.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.	- Elabora creativamente unha tarxeta cun consello para empregar ben o tempo.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga sobre a historia da Igrexa.
<i>Competencia humanizadora e ético-moral.</i>	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns como a fidelidade.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Valorar como Deus intervén na historia.	- Expresa que Deus se revela e realiza unha alianza co ser humano que cumpre ao longo da historia.

UNIDADE 4: O MESÍAS E A MORAL DA VIDA PÚBLICA

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - A figura mesiánica do Servo de lavé. - Características da moral católica da vida pública. - O relato bíblico «A historia do rei Saúl». 	<p>BLOQUE II.</p> <p>1. Comparar e apreciar a novidade entre o Mesías sufridor e o Mesías político.</p>	<p>1.1. Identifica, clasifica e compara os trazos do Mesías sufridor e do Mesías político.</p> <p>1.2. Esfórzase por comprender a novidade do Mesías sufridor como criterio de vida.</p>	<p>CCL,</p> <p>CD,</p> <p>CAA,</p> <p>CSC,</p> <p>CCEC</p>

<p>- A práctica da fe cristiá e o sentimento de sufrimento.</p> <p>- O valor do compromiso social.</p>	<p>BLOQUE II.</p> <p>2. Sintetizar as características da moral católica da vida pública.</p>	<p>2.1. Argumenta desde os principios da moral católica da vida pública.</p>	<p>CCL, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>3. Describir as ensinanzas persoais e sociais que se poden extraer do relato bíblico «A historia do rei Saúl».</p>	<p>3.1. Resume e extrae unha ensinanza do relato bíblico «A historia do rei Saúl».</p> <p>3.2. Expón as calidades dun bo gobernante segundo a Biblia.</p>	<p>CCL, CD, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>4. Valorar a importancia de practicar a fe e o sentimento de sufrimento.</p>	<p>4.1. Reflexiona ante dilemas morais que formula a vida pública.</p> <p>4.2. Participa nun cine-fórum sobre o sentido do sufrimento.</p>	<p>CCL, CAA, CSC</p>
	<p>BLOQUE II.</p> <p>5. Estimar o valor do compromiso social.</p>	<p>5.1. Aplica o método ver-xulgar-actuar ante un problema actual da sociedade e a política.</p>	<p>CCL, CAA, CSC, CSIEE</p>

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.
	Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais.	- Emprega adecuadamente a linguaxe nas súas reflexións e redaccións.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para a busca de información.	- Usa as tecnoloxías adecuadamente para o desenvolvemento das actividades que o requiren.
<i>Aprender a aprender.</i>	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.	- Reflexiona e actúa seguindo unhas pautas metodolóxicas.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e

	aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Aprecia o valor do compromiso social.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.	- Selecciona, describe, xulga e actúa ante un problema actual da sociedade e a política.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga sobre os conceptos relacionados co servo de lavé e o mesianismo.
<i>Competencia humanizadora e ético moral.</i>	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns como o do compromiso social e político.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Valorar a revelación de Deus na historia.	- Expresa que Deus se revela e intervén na historia para ofrecer o seu amor e salvación.

UNIDADE 5: XESUCRISTO, IGREXA E MISIÓN

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
- A chamada de Xesús a colaborar con El xera unha comunidade. - Compromisos para actualizar a misión de Xesús.	BLOQUE III. 1. Descubrir a iniciativa de Cristo para formar unha comunidade que orixina a Igrexa.	1.1. Localiza, selecciona e argumenta en textos evanxélicos a chamada de Xesús.	CCL, CAA, CSC
- O relato bíblico «Xesús chama os primeiros discípulos». - Comunicación con Xesús e sentimento de entrega persoal.	BLOQUE III. 2. Achar compromisos cristiáns para actualizar a misión de Xesús.	2.1. Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC
- O valor da crítica moral.	BLOQUE III. 3. Coñecer e apreciar o convite de Xesús a colaborar na súa misión.	3.1. Resume e explica o argumento, as ensinanzas e a simboloxía da pesca milagrosa. 3.2. Le de xeito comprensivo un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE III. 4. Constatar e expresar como a comunicación con Xesús xera o sentimento de entrega persoal.	4.1. Imaxina e expresa que lle comunicaría a Xesús. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre a entrega persoal.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III. 5. Aprender a ver, xulgar e actuar cristiamente.	5.1. Describe como ser críticos e evitar ser manipulados polos medios de comunicación social.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos, textos, citas e o relato bíblico da unidade.
	Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.	- expresa correctamente os contidos traballados na unidade.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para a busca de información.	- investiga sobre un tema empregando diversas fontes.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...	- fai valoracións críticas e morais sobre a manipulación nos medios de comunicación social.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	- experimenta o sentimento de entrega persoal.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- participa no método de aprender a ver, xulgar e actuar cristiamente.
<i>Cultural e artística.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no	- dialoga sobre diversos aspectos relacionados coa arte

	ámbito cotián.	presentes na unidade.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Investiga e descobre a relación entre Xesucristo, a súa misión e a Igrexa.
<i>Competencia humanizadora e ético-moral.</i>	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Aprecia o sentimento de entrega persoal e o valor da crítica moral.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Valorar os principais modelos de vida cristiá.	- Expresa compromisos concretos para actualizar a misión de Xesús.

UNIDADE 6: XESUCRISTO, SACRAMENTOS E MATRIMONIO

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Os sacramentos e a súa clasificación. - Características dos sacramentos da Igrexa católica e do sacramento do Matrimonio. - O texto bíblico «Canto ao amor cristián». - Poesía amorosa da Biblia e o sentimento de salvar o matrimonio. - O valor da coherencia persoal e cristiá. 	BLOQUE III. 1. Resumir as principais características dos sacramentos da Igrexa católica.	1.1. Clasifica e define os sacramentos da Igrexa católica.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE III. 2. Sintetizar o sacramento do Matrimonio e a súa liturxia.	2.1. Describe en que consiste o sacramento do Matrimonio e cal é a súa liturxia.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE III. 3. Enumerar as características máis orixinais do amor cristián segundo o texto bíblico do «Canto ao amor cristián».	3.1. Le o texto bíblico do «Canto ao amor cristián» e expresa en que consiste este amor.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE III. 4. Expresar a espiritualidade amorosa e o sentimento de fortalecer o vínculo matrimonial.	4.1. Reflexiona e expresa creativamente a espiritualidade amorosa. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre como salvar un matrimonio.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE III. 5. Argumentar ante dilemas con coherencia persoal e cristiá.	5.1. Participa nun role- playing a partir dun dilema sobre o casamento.	CCL, CAA, CSC

UNIDADE 6: XESUCRISTO, SACRAMENTOS E MATRIMONIO

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os textos e o relato bíblico da unidade.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa por medio do diálogo nas diversas propostas da unidade.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e as ensinanzas dunha película.
<i>Aprender a aprender.</i>	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	- Reflexiona e interioriza valores relacionados coa convivencia da parella.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	- Participa de forma responsable en dinámicas como o role-playing.
<i>Cultural e artística.</i>	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	- Mostra creatividade na confección dunha tarxeta de voda.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Valora a achega dos sacramentos como medio de encontro con Xesucristo.

<i>Competencia humanizadora e ético moral.</i>	Concibir unha escala de principios e valores propia e actuar conforme a ela.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns, en especial o de coherencia persoal.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Comprender o xeito cristián de ver a vida.	- Valora como o encontro con Cristo transforma a vida.

UNIDADE 7: IGREXA, MORAL E SEXUALIDADE

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - A pertenza a Cristo na Igrexa ilumina todas as dimensións do ser humano. - Características, fundamentos, principios éticos e comportamentos da moral católica da sexualidade humana. - Os relatos bíblicos de «A Creación do home e a muller». - Afectividade e sentimento de namoramento. - O valor do amor. 	BLOQUE IV. 1. Sintetizar os trazos fundamentais da sexualidade humana.	1.1. Expón o que é a sexualidade humana.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 2. Resumir as características máis importantes da moral católica da sexualidade humana.	2.1. Describe as características máis importantes da moral católica da sexualidade humana.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 3. Aplicar as claves para interpretar correctamente os dous relatos bíblicos de «A Creación do home e a muller» e indicar as súas ensinanzas.	3.1. Expresa o significado dos relatos bíblicos de «A creación do home e a muller».	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 4. Descubrir e valorar que Cristo xera unha forma nova de usar a razón e a liberdade, e de expresar a afectividade da persoa.	4.1. Elabora xuízos a partir de testemuños que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade. 4.2. Expresa o seu sentimento cara a Cristo por medio dunha poesía.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE IV. 5. Discernir o verdadeiro amor.	5.1. Resolve un dilema moral relacionado co verdadeiro amor.	CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
--	---	--	--

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os relatos e o texto bíblico da unidade.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa en debates seguindo as pautas establecidas.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.	- Descubre as mensaxes e as ensinanzas dunha película.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...	- Realiza un traballo colaborador e expón os resultados á clase.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Dialoga e participa en debates para extraer conclusións sobre os temas analizados.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.	- Promove un clima de traballo eficaz nas dinámicas grupais.
<i>Cultural e artística.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	- Compón un poema.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Toma conciencia de que Cristo ilumina todas as dimensións do ser humano.
<i>Competencia humanizadora e ético moral.</i>	Cofecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.

<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Recoñecer os fundamentos que xustifican a ensinanza moral da Igrexa católica, e orientan a relación do home con Deus, consigo mesmo e cos outros.	- Valora o sentimento de namoramento e o sentido cristián do amor.
--	---	--

UNIDADE 8: IGREXA, AUTORIDADE E VERDADE

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Autoridade positiva e autoritarismo. - A autoridade eclesial ao servizo da verdade. - O relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces». - A verdade do ser humano e o sentimento de sinceridade. - O valor da verdade. 	BLOQUE IV. 1. Diferenciar entre autoridade positiva e autoritarismo.	1.1. Define e diferencia os termos autoridade legal e xusta, autoridade moral e autoritarismo. 1.2. Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 2. Distinguir que a autoridade está ao servizo da verdade.	2.1. Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano. 2.2. Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou polo testemuño.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 3. Expresar o argumento e a mensaxe relixiosa e moral do relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces».	3.1. Sintetiza o argumento e a mensaxe relixiosa do relato bíblico «Susana, Daniel e os dous xuíces».	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 4. Reflexionar sobre a defensa da verdade do ser humano e a sinceridade.	4.1. Enumera acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano. 4.2. Analiza o seu nivel persoal de sinceridade.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC

	BLOQUE IV. 5. Indagar sobre o valor da verdade.	5.1. Participa nun disco- fórum sobre a verdade.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
--	--	--	-------------------------------------

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	- Participa en debates seguindo as pautas establecidas.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.	- Investiga en Internet para obter informacións.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que cómpre realizar no proceso de aprendizaxe.	- Realiza propostas de traballo seguindo unhas pautas dadas.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de colaboración establecidos.	- Participa de forma cooperativa na preparación e desenvolvemento das propostas de grupo.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Experimenta unha actitude positiva derivada da interiorización dos contidos aprendidos.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Valora a importancia e as achegas da Igrexa na historia.
<i>Competencia humanizadora e ético moral.</i>	Tomar conciencia de como a Igrexa está ao servizo da verdade do ser humano.	- Mostra interese pola verdade e defensa do ser humano.
<i>Competencia de sentido transcendente.</i>	Descubrir a autoridade da Igrexa unida á misión de Xesús e ao servizo da verdade.	- Expresa que a autoridade eclesial está ao servizo da verdade.

UNIDADE 9: OS CRISTIÁNS E A CIVILIZACIÓN DO AMOR

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - A misión da Igrexa no mundo. - Características da civilización do amor que constrúen os cristiáns por todo o mundo. - O relato bíblico «O ceo novo e a terra nova». - Espiritualidade ecolóxica e sentimento de eternidade. - O valor de cambiar o mundo. 	BLOQUE IV. 1. Resumir a misión da Igrexa e a súa relación co Reino de Deus.	1.1. Sintetiza por escrito en que consiste a misión da Igrexa e a súa relación co Reino de Deus.	CCL, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 2. Relacionar a misión do cristián coa construción do mundo.	2.1. Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiásticas do seu contorno que colaboran na construción da civilización do amor.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 3. Indicar algunhas claves para interpretar correctamente o relato bíblico «O ceo novo e a terra nova».	3.1. Cumpre a ficha do relato bíblico «O ceo novo e a terra nova». 3.2. Responde afirmacións erróneas con argumentos propios.	CCL, CD, CAA, CSC
	BLOQUE IV. 4. Desenvolver e vivenciar a espiritualidade ecolóxica e o sentimento de eternidade.	4.1. Explica a importancia de valorar cada persoa, cada cousa e cada momento. 4.2. Participa nun cine-fórum sobre a vida eterna.	CCL, CD, CAA, CSC, CCEC
	BLOQUE IV. 5. Comprender o valor de cambiar o mundo.	5.1. Interioriza e enumera comportamentos necesarios para cambiar o mundo.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE, CCEC

COMPETENCIAS CLAVE: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
-------------	-----------	-----------

<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos e orais.	- Escoita, le e comprende os contidos e o relato bíblico da unidade.
	Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.	- Expresa os seus sentimentos sobre o tema específico.
<i>Tratamento da información e competencia dixital.</i>	Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.	- Investiga e presenta en formato dixital os contidos aprendidos.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...	- Responde con propios argumentos a diversas opinións sobre un tema dado.
	Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...	- Logra experiencias de aprendizaxes conscientes e gratificantes.
<i>Social e cidadá.</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.	- Participa activamente no traballo colaborador e grupal.
<i>Autonomía e iniciativa persoal.</i>	Mostrar iniciativa persoal para comezar ou promover accións novas.	- Propón medidas concretas para cambiar o mundo.
<i>Cultural e artística.</i>	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica...), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.	- Expresa a súa valoración sobre as achegas do cristianismo e da Igrexa católica ao servizo da civilización do amor.
<i>Cultural e histórica.</i>	Valorar os diversos núcleos temáticos que conforman a síntese teolóxica.	- Recoñece a importancia da misión da Igrexa.
<i>Competencia humanizadora e ético moral.</i>	Coñecer e apreciar os valores e virtudes xerados na mensaxe e acontecemento cristián, que se realiza na Igrexa.	- Mostra actitude motivadora para o desenvolvemento de valores xenuinamente cristiáns.

3. OBXECTIVOS

OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, si houbera, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

OBXECTIVOS XERAIS DA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA DE EDUCACIÓN SECUNDARIA:

1. Educar a dimensión trascendente e relixiosa, e iso partindo da experiencia humana e «dende» e «para» a vida persoal, social, relixiosa e medioambiental.
2. Favorecer a maduración e o desenvolvemento integral da personalidade do alumnado desde unha educación humanista, relixiosa e católica de calidade.
3. Facilitar a elaboración do proxecto persoal de vida desde unha educación en valores e virtudes humanas, morais, cívicas, democráticas, relixiosas e cristiás.
4. Presentar a visión cristiá da persoa e a historia desde a realidade cotiá, desde o respecto e en diálogo coas principais relixións, antropoloxías e cosmovisións de hoxe.
5. Ofrecer a cultura relixiosa e a mensaxe cristiá-católico en diálogo cos testemuños de persoas exemplares e os problemas e interrogantes do mundo actual.
6. Educar a dimensión cívica e moral desde a aplicación de testemuños exemplares, valores, virtudes e compromisos para resolver problemas humanos e sociais.
7. Desenvolver un ensino aprendizaxe da relixión que promove a apertura ao Misterio, ao sentido relixioso da vida, á experiencia relixiosa e á educación na fe.
8. Promover as competencias necesarias para dar un sentido pleno á vida e elaborar respostas de sentido último ante as dificultades máis existenciais e cotiás.
9. Educar na participación social e a práctica de compromisos solidarios que melloren o medio ambiente, as relacións interpersonais e a vida pública.
10. Valorar a intelixencia espiritual para fortalecer o mundo interior do alumnado e a súa capacidade de autocoñecemento, aceptación, meditación, relaxación, paz interior?
11. Favorecer o diálogo e a crítica construtiva entre as mensaxes relixiosas e cristiás e a actual cultura audiovisual, especialmente a da televisión e as TIC.
12. Desenvolver a dimensión humanista e cívica do alumnado desde a ética universal dos dereitos humanos e a doutrina social da Igrexa católica.
13. Educar a intelixencia emocional para elixir e fortalecer os mellores sentimentos, e así ser máis feliz cun mesmo, con Deus, cos demais e coa natureza.
14. Coñecer a Relixión e Moral Católica desde as TIC, a investigación, a aprendizaxe cooperativo e a participación en equipos de traballo.
15. Ofrecer un ensino integral da Biblia, promovendo a cultura bíblica e a aplicación dos seus ensinamentos para ser máis feliz na vida persoal e social.

OBXECTIVOS XERAIS DO ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA PARA 2º DE EDUCACIÓN SECUNDARIA:

1. Investigar e valorar desde as competencias clave a relación que existe entre o ser humano, Deus e a relixión na historia e a vida cotiá.
2. Coñecer e interpretar correctamente as características da dignidade humana en relación coa achega da vida cristiá e a súa promoción na sociedade actual.
3. Tomar conciencia da importancia da acción humana e a moral católica para aplicala en grupo a solucionar problemas persoais e sociais.
4. Comprender e fundamentar correctamente a relación existente entre a revelación de Deus cos medios para relacionarse con El.
5. Describir a relación existente entre a revelación de Deus e a fe cristiá e argumentar as achegas positivas que leva consigo para a felicidade da persoa e a sociedade.
6. Coñecer e aplicar as claves necesarias para a interpretación correcta da Biblia e as súas mensaxes de felicidade, liberación e salvación.
7. Expresar e explicar as principais características do Deus cristián en relación coa fe cristiá e a comunicación humana.
8. Identificar e valorar as características, achegas actuais e relacións existentes entre a fe cristiá, o Credo e a fe na vida eterna.
9. Coñecer desde as competencias clave e tomar conciencia das características da Igrexa católica e as achegas relixiosas, solidarias, culturais e artísticas que realiza á humanidade.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio das competencias clave, a reflexión e interiorización das experiencias de autoconhecimento, sentido á vida, lecturas profundas e relixiosas, o silencio, a meditación e compartir en grupo as vivencias espirituais.
11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e vivencia dos sentimentos de espiritualidade, dignidade humana, empatía, escoitar, comunicación, recollemento e sociabilidade.
12. Tomar conciencia da importancia de desenvolver unha xerarquía de valores e de practicar os valores das dimensións humanas e do proxecto de vida, a liberdade, a fe cristiá, a amizade, a identidade persoal, cambiar e a solidariedade.

OBXECTIVOS XERAIS DO ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA PARA 4º DE EDUCACIÓN SECUNDARIA:

1. Identificar e comparar criticamente desde as competencias clave as características das relixións universais na historia e a vida cotiá.
2. Coñecer e valorar correctamente as características e achegas da experiencia relixiosa e a revelación de Deus á persoa e á sociedade actual.
3. Investigar e aplicar as ensinanzas e a relación entre Deus e a historia da Igrexa desde a Idade Moderna ata a Idade Contemporánea.
4. Fundamentar correctamente a relación existente entre Xesucristo, o Mesías, e a moral católica da vida pública no mundo contemporáneo.

5. Coñecer e valorar positivamente a relación existente entre Xesucristo, a Igrexa e a súa misión salvadora e humanizadora de felicidade para a persoa e a sociedade.
6. Comprender e aplicar as características do sacramento do Matrimonio en relación coa Igrexa, a vida persoal e a sociedade actual.
7. Expresar e explicar as características, achegas actuais, aplicacións e relacións existentes entre a fe cristiá e a moral cristiá da sexualidade.
8. Identificar e aplicar a situacións actuais as características da autoridade e a verdade na Biblia e na Igrexa.
9. Coñecer desde as competencias clave as achegas dos cristiáns para construír a civilización do amor no mundo actual, e tomar conciencia delas.
10. Desenvolver a intelixencia espiritual por medio das competencias clave, a reflexión e interiorización de experiencias para o desenvolvemento da paz, a actitude relixiosa, o agradecemento, a práctica da fe cristiá, a comunicación con Xesús, a poesía amorosa, a afectividade, a verdade e a espiritualidade ecolóxica.
11. Promover a intelixencia emocional por medio do coñecemento e a vivencia dos sentimentos de busca de sentido, éxtase relixiosa, aproveitamento do tempo, entrega persoal, namoramento, sinceridade, eternidade e salvar o matrimonio.
12. Tomar conciencia da importancia de interiorizar e practicar os valores do diálogo, fidelidade, compromiso social, crítica moral, coherencia persoal e cristiá, amor, verdade, seguir un bo mestre e cambiar o mundo.

4. CONTIDOS

CONTIDOS MÍNIMOS PARA 2º ESO

- Deus, persoa e relixión.
- Vida cristiá e dignidade da persoa.
- Acción humana e moral católica.
- Revelación e relación con Deus.
- A fe cristiá.
- A interpretación da Biblia.
- Deus un e trino.
- Fe, Credo e vida eterna.
- Identidade da Igrexa católica.

CONTIDOS MINIMOS PARA 4º ESO

- O diálogo con outras relixións

- A revelación de Deus
- Historia da Igrexa na Idade Moderna e Contemporánea
- A moral católica da vida pública
- Compromisos dos discípulos de Xesús
- Sacramentos da Igrexa. Sacramento do Matrimonio
- Moral católica da sexualidade
- Autoridad eclesial
- Misión da Igrexa no mundo

2º ESO

Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home 1ª AVALIACIÓN		
<p>A persoa humana, criatura de Deus libre e intelixente.</p> <p>O fundamento da dignidade da persoa.</p> <p>O ser humano colaborador da creación de Deus.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Establecer diferenzas entre o ser humano creado a imaxe de Deus e os animais. 2. Relaciona a condición de criatura coa orixe divina. 3. Explicar a orixe da dignidade do ser humano como criatura de Deus. 4. Entender o sentido e a finalidade da acción humana.. 	<p>1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.</p> <p>2.1 Distingue e debate de forma xustificada e respectuosa a orixe do ser humano.</p> <p>3.1 Valora, en situacións da súa contorna, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.</p> <p>4.1 Clasifica accións do ser humano que respectan ou destrúen a creación.</p> <p>4.2 Deseña en pequeno grupo un plan de colaboración co seu centro educativo no que se inclúan polo menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo.</p>
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia - 1ª AVALIACIÓN		

<p>A aceptación da revelación: A fe.</p> <p>Orixe, composición e interpretación dos Libros Sacros.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coñecer e aceptar que Deus se revela na historia. 2. Comprender e valorar que a fe é a resposta á iniciativa salvífica de Deus. 3. Coñecer e definir a estrutura e organización da Biblia. 4. Coñecer e respectar os criterios do maxisterio da Igrexa ao redor da interpretación bíblica. 5. Recoñecer na inspiración a orixe da sacralidade do texto bíblico. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles. 2.1 Interésase por coñecer e valora a resposta de fe ao Deus que se revela. 3.1 Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sacros mostrando interese pola súa orixe divina. 4.1 Le, localiza e esquematiza os criterios recolleitos na Dei Verbum ao redor da interpretación da Biblia valorándoos como necesarios. 5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos. 5.2 Coñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sacros do autor divino e o autor humano.
<p>Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación - 2ª AVALIACIÓN</p>		
<p>Deus revélase en Xesucristo. Divos un e trino.</p> <p>O Credo, síntese da acción salvífica de Deus na historia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mostrar interese por recoñecer o carácter relacional da Divindade na revelación de Xesús. 2. Vincular o sentido comunitario da Trindade coa dimensión relacional humana. 3. Descubrir o carácter histórico da formulación de Credo cristián. 4. Recoñecer as verdades da fe cristina presentes no Credo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Coñece e describe as características do Deus cristián. 1.2 Le relatos mitolóxicos, localiza trazos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián. 2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para alcanzar a súa identidade a semellanza de Deus. 3.1 Confeccionar materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e relacións coas verdades de fe formuladas no Credo. 4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.
<p>Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa - 3ª AVALIACIÓN</p>		
<p>Expansión da igrexa, as primeiras comunidades.</p> <p>As notas da Igrexa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Comprender a expansión do cristianismo a través das primeiras comunidades cristiás. 2. Xustificar que a Igrexa é unha, santa, católica e apostólica. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características. 1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Pablo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagán. 2.1 Describe e valora a raíz da unidade e santidad da Igrexa. 2.2 Elabora materiais, utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidad da Igrexa.

4º ESO

Contidos	Criterios de Avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
Bloque 1. O sentido relixioso do home - 1ª AVALIACIÓN		
<p>As relixións: procura do sentido da vida.</p> <p>Plenitude na experiencia relixiosa: a revelación de Deus na historia.</p>	<p>1. Aprender e memorizar os principais trazos comúns das relixións.</p> <p>2. Comparar e distinguir a intervención de Deus na historia dos intentos humanos de resposta á procura de sentido.</p>	<p>1.1 Identifica e clasifica os trazos principais (ensino, comportamento e culto) nas relixións monoteístas.</p> <p>1.2 Busca información e presenta ao grupo as respostas das distintas relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>2.1 Razona por que a revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.</p> <p>2.2 Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións.</p>
Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia - 1ª AVALIACIÓN		
<p>A fidelidade de Deus á alianza co ser humano.</p> <p>A figura mesiánica do Servo de Yhwh.</p>	<p>1. Recoñecer e valorar as accións de Deus fiel ao longo da historia.</p> <p>2. Comparar e apreciar a novidade entre o Mesías sufrinte e o Mesías político.</p>	<p>1.1 Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel.</p> <p>1.2 Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que recoñece a fidelidade de Deus.</p> <p>2.1 Identifica, clasifica e compara os trazos do Mesías sufrinte e o Mesías político.</p> <p>2.2 Esfórzase por comprender a novidade do Mesías sufrinte como criterio de vida.</p>
Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación - 2ª AVALIACIÓN		
<p>A chamada de Xesús a colaborar con El xera unha comunidade.</p>	<p>1. Descubrir a iniciativa de Cristo para formar unha comunidade que orixina a Igrexa.</p> <p>2. Coñecer e apreciar a invitación de Xesús a colaborar na súa misión.</p>	<p>1.1 Localiza, selecciona e argumenta en textos evanxélicos a chamada de Xesús.</p> <p>2.1 Le de maneira comprensiva un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de xesús.</p> <p>2.2 Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.</p>
Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa - 3ª AVALIACIÓN		

<p>A pertenza a Cristo na Igrexa ilumina todas as dimensións do ser humano.</p> <p>A autoridade eclesial ao servizo da verdade.</p> <p>A misión do cristián no mundo: construír a civilización do amor.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descubrir e valorar que Cristo xera unha forma nova de usar a razón e a liberdade, e de expresar a afectividade da persoa. 2. Distinguir que a autoridade está ao servizo da verdade. 3. Relacionar a misión do cristián coa construción do mundo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Elaborar xuízos a partir de testemuños que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade. 1.2 Adquire o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen. 1.3 É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e prefere a que recoñece como máis humana. 2.1 Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade. 2.2 Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou polo testemuño. 2.3 Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano. 3.1 Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais da súa contorna que colaboran na construción da civilización do amor.
---	---	--

5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación será un proceso continuo, e tamén individualizado, centrada na evolución de cada alumno/a.

Se algún alumno está enfermo, entregará a debida xustificación médica e aplicaráselle as medidas do ensino non presencial, facendo no seu lugar traballos a través da Aula Virtual.

Criterios sobre a avaliación e cualificación	
1º Avaliación	Cálculo da nota da 1º avaliación: Ó longo da avaliación realizaránse diferentes exercicios temáticos (na aula) na Aula Virtual, para avaliar os contidos. Constituirán o 80% da nota final da avaliación. Os exercicios pódense entregar en papel de maneira presencial ou por vía telemática en caso de ter que chegar a semipresencialidade. O 20% restante será a puntuación dun traballo individual no que deberán contestar 5 preguntas dos contidos de cada trimestre.
	Procedemento de recuperación da 1º avaliación: Traballo complementario sobre os temas tratados, onde o alumnado fará unha busca de información e presentará o traballo no formato que prefira.
2º Avaliación	Cálculo da nota da 2º avaliación: Ó longo da avaliación realizaránse diferentes exercicios temáticos (na aula) na Aula Virtual, para avaliar os contidos. Constituirán o 80% da nota final da avaliación. Os exercicios pódense entregar en papel de maneira presencial ou por vía telemática en caso de ter que chegar a semipresencialidade. O 20% restante será a puntuación dun traballo individual no que deberán contestar 5 preguntas dos contidos de cada trimestre.

	<p>Procedemento de recuperación da 2º avaliación: Traballo complementario sobre os temas tratados, onde o alumnado fará unha busca de información e presentará o traballo no formato que prefira.</p>
3º Avaliación	<p>Cálculo da nota da 3º avaliación: Ó longo da avaliación realizaránse diferentes exercicios temáticos (na aula) na Aula Virtual, para avaliar os contidos. Constituirán o 80% da nota final da avaliación. Os exercicios pódense entregar en papel de maneira presencial ou por vía telemática en caso de ter que chegar a semipresencialidade. O 20% restante será a puntuación dun traballo individual no que deberán contestar 5 preguntas dos contidos de cada trimestre.</p> <p>Procedemento de recuperación da 3º avaliación: Traballo complementario sobre os temas tratados, onde o alumnado fará unha busca de información e presentará o traballo no formato que prefira.</p>
Cualificación final	<p>Cálculo para obter a cualificación final de curso: A nota media das notas dos trimestres. O alumnado que xa teña superada a materia, unha vez finalizada a 3ªAvaliación poderá subir a nota final ata 1 punto coa realización de tarefas de ampliación.</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Cálculo para obter a cualificación final de materia pendente: Entrega de dous traballos, en calquera formato, según o tema acordado polo profesor.</p>

6. ESTÁNDARES DE APREDIZAXE

RELIXIÓN 2º ESO

Resolución de 11 de febreiro de 2015, da Dirección Xeneral de Avaliación e Cooperación Territorial, pola que se publica o currículo da ensinanza de Relixión Católica da Educación Primaria e da Educación Secundaria Obrigatoria.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		C	COMPETENCIAS CLAVE ASOCIADAS						
			CL	CMT	CD	AA	CSC	SIEE	CEE
RE1.1.1	1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.	I	X			X	X		
RE1.2.1	2.1 Distingue e debate de forma xustificada e respectuosa a orixe do ser humano.	I	X				X	X	
RE1.3.1	3.1 Valora, en situacións do seu ámbito, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.	B				X	X		X
RE1.4.1	4.1 Clasifica accións do ser humano que respectan ou destrúen a creación e os cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	B					X	X	X
RE1.4.2	4.2 Deseña en pequeno grupo un plan de colaboración co seu centro educativo no que se inclúan polo menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo.	I		X				X	
RE2.1.1	1.1 Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles.	B	X			X			X
RE2.2.1	2.1 Se interesa por coñecer e valora a resposta de fe o Deus que se revela.	B				X		X	X
RE2.3.1	3.1 Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.	B	X						X
RE2.4.1	4.1 Lee, localiza e esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum en torno á interpretación da Biblia valorándoos como necesarios.	A	X					X	

RE2.5.1	5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.	A	X			X	X		
RE2.5.2	5.2 Coñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e o autor humano.	I	X			X			
RE3.1.1	1.1 Coñece e describe as características do Deus cristián.	B	X						X
RE3.1.2	1.2 Lee relatos mitolóxicos, localiza trazos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.	I	X		X	X			X
RE3.2.1	2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para alcanzar a súa identidade a semellanza de Deus.	I	X			X	X		X
RE3.3.1	3.1 Confecciona materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e os relaciona coas verdades de fe formuladas no Credo.	I			X			X	
RE3.4.1	4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.	I	X			X			
RE4.1.1	1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiás e describe as súas características.	I	X	X	X	X			
RE4.1.2	1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Paulo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagán.	B	X	X	X	X		X	X
RE4.2.1	2.1 Describe e valora a raíz da unidade e santidad da Igrexa.	B	X			X			X
RE4.2.2	2.2 Elabora materiais, utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación, onde se reflicte a universalidade e apostolicidade da Igrexa.	I			X			X	X

COMPETENCIAS CLAVE: **CL:** Competencia lingüística. **CMCT:** Competencia matemática ciencia e tecnoloxía. **CD:** Competencia dixital **AA:** Aprender a aprender. **CSC:** Competencia social e cívica. **SIEE :** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. **CEC:** Conciencia e expresións culturais.

Código: **B=** Básico, necesario para aprobar. **I=** Intermedio, para nota correspondente a Notable. **A=** Avanzado, corresponde a Sobresaiñte.

Resolución de 11 de febreiro de 2015, da Dirección Xeneral de Avaliación e Cooperación Territorial, pola que se publica o currículo da ensinanza de Relixión Católica da Educación Primaria e da Educación Secundaria Obrigatoria.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		C	COMPETENCIAS CLAVE ASOCIADAS						
			CL	CMT	CD	AA	CSC	SIEE	CEE
RE1.1.1	1.1 Identifica e clasifica os trazos principais (ensino, comportamento e culto) nas relixións monoteístas.	B	X		X	X			
RE1.1.2	1.2 Busca información e presenta ao grupo as respostas das distintas relixións ás preguntas de sentido.	B	X			X			X
RE1.2.1	2.1 Razona por que a revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.	I	X			X			
RE1.2.2	2.2 Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións.	I	X				X	X	X
RE2.1.1	1.1 Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que encontra na historia de Israel.	B				X			X
RE2.1.2	1.2 Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que reconece a fidelidade de Deus.	B				X		X	
RE2.2.1	2.1 Identifica, clasifica e compara os trazos do Mesías sufridor e o Mesías político.	I	X						X
RE2.2.1	2.2 Esfórzase por comprender a novidade do Mesías sufridor como criterio de vida.	A				X	X		
RE3.1.1	1.1 Localiza, selecciona e argumenta en textos evanxélicos a chamada de Xesús.	B	X			X			
RE3.2.1	2.1 Le de xeito comprensivo un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús.	B	X				X		
RE3.2.2	2.2 Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.	B	X				X	X	
RE4.1.1	1.1 Elabora xuízos a partir de testemuños que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade.	I	X			X		X	X
RE4.1.2	1.2 Adquire o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen.	I				X	X	X	
RE4.1.3	1.3 É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e prefere a que reconece como máis	A				X	X		X

	humana.								
RE4.2.1	2.1 Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.	I	X			X	X		
RE4.2.2	2.2 Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou polo testemuño.	B				X	X		X
RE4.2.3	2.3 Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.	B	X					X	X
RE4.3.1	3.1 Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu ámbito que colaboran na construción da civilización do amor.	A		X			X	X	X

COMPETENCIAS CLAVE: **CL:** Competencia lingüística. **CMCT:** Competencia matemática ciencia e tecnoloxía. **CD:** Competencia dixital **AA:** Aprender a aprender. **CSC:** Competencia social e cívica. **SIEE :** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. **CEC:** Conciencia e expresións culturais.

Código: **B=** Básico, necesario para aprobar. **I=** Intermedio, para nota correspondente a Notable. **A=** Avanzado, corresponde a Sobresainete.

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:

4.1. TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN

TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN PARA 2º ESO

O seguinte cadro esquematiza a distribución temporal das Unidades Didácticas na materia de Relixión para 2º da ESO:

RELIXIÓN CATÓLICA – 2º ESO			
	BLOQUES	UNIDADES DIDÁCTICAS	Nº SESIÓNS
1ª A V A L I A C I Ó N	I O sentido relixioso do home.	UNIDADE 1: DEUS, PERSOA E RELIXIÓN	5
		UNIDADE 2: DIGNIDADE E VIDA CRISTIÁ	4
	II A revelación: Deus intervé n na historia.	UNIDADE 3: ACCIÓN HUMANA E MORAL CATÓLICA	3
2ª A V A L I A C I Ó N	III Xesucristo, cumpriment o da historia da Salvación.	UNIDADE 4: REVELACIÓN E RELACIÓN CON DEUS	4
		UNIDADE 5: REVELACIÓN E FE CRISTIÁ	4
		UNIDADE 6: COMO INTERPRETAR A BIBLIA?	4
3ª A V A L I	IV Permanenci a de Xesucristo na historia: a Igrexa.	UNIDADE 7: O DEUS CRISTIÁN	4
		UNIDADE 8: FE, CREDO E VIDA ETERNA	3

A C I Ó N		UNIDADE 9: A IGREJA CATÓLICA	2
----------------------------------	--	-------------------------------------	----------

TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN PARA 4º ESO

O seguinte cadro esquematiza a distribución temporal das Unidades Didácticas na materia de Relixión para 4º da ESO:

RELIXIÓN CATÓLICA – 4º ESO			
	BLOQUES	UNIDADES DIDÁCTICAS	Nº SESIÓNS
1ª A V A L I A C I Ó N	I O sentido relixioso do home.	UNIDADE 1: RELIXIÓNS UNIVERSAIS	4
		UNIDADE 2: EXPERIENCIA RELIXIOSA E REVELACIÓN DE DEUS	4
	II A revelación: Deus intervén na historia.	UNIDADE 3: DEUS, HISTORIA E IGREXA	4
2ª A V A L I A C I Ó N	III Xesucristo, cumprimento da historia da Salvación.	UNIDADE 4: O MESÍAS E A MORAL DA VIDA PÚBLICA	4
		UNIDADE 5: XESUCRISTO, IGREXA E MISIÓN	4
		UNIDADE 6: XESUCRISTO, SACRAMENTOS E MATRIMONIO	3
3ª A V A L I A C I Ó N	IV Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa.	UNIDADE 7: IGREXA, MORAL E SEXUALIDADE	2
		UNIDADE 8: IGREXA, AUTORIDADE E VERDADE	4
		UNIDADE 9: OS CRISTIÁNS E A CIVILIZACIÓN DO AMOR	3

En principio, a temporalización é de 33 sesións (2º-4º ESO), para todo o curso, repartidas nunha sesión de 50 minutos. Na práctica, reduciranse a unhas 30/31 sesións, por diferentes motivos que esta programación de Relixión contempla para ser realista, (festivos, actividades complementarias e extraescolares, etc.)

Esta distribución, así como calquera outro aspecto da programación, poderá ser modificado, se o departamento de Relixión o estimara oportuno. Esta previsión de tempo para poder impartir as U.D. é moi escaso debido ao reducido número de sesións para abordar a materia (unha semanal), podendo haber unha diferenza entre o número de sesións que propoñemos para cada U.D. e o resultado final. Esta distribución final tamén podería ser modificada atendendo aos intereses, nivel, comprensión, etc., do alumnado (isto sempre quedaría reflectido no libro de actas do departamento).

7. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

A avaliación na materia de Relixión, que se realizará ao longo de cada trimestre, terá como finalidade valorar a evolución do alumno no seu proceso de ensino-aprendizaxe tendo en conta a secuenciación de contidos que se estrutura para cada curso da E.S.O. Tamén facilitará ao profesor a recollida de información precisa que lle permita axustar as medidas educativas necesarias para que cada alumno poida acadar as capacidades básicas expresadas nos obxectivos.

Atendendo ao momento en que se realizará a avaliación, o seguimento ao alumno farase en tres fases:

- a) Inicial: Se realizará ao inicio de cada UD, cunha función formativa e de diagnose da realidade da que parten os rapaces (test autoavaliativos, choiva de ideas, etc.)
- b) Procesual: Feita ao longo do curso co fin de detectar dificultades ou desaxustes na aprendizaxe e tomar medidas para corrixilos. Realizarase a través de actividades habituais de ensinanza (observación na aula, traballos dos alumnos, etc.)
- c) Final: Realizarase ao final do proceso cunha función sumativa complementaria da formativa e de diagnose, para comprobar o grao de adquisición das competencias básicas. Non se valoran só os resultados senón a valía do proceso.

É importante insistir en que a fe do alumno (téñaa ou non), non é o obxectivo da avaliación, e esta deberá respectar a intimidade da conciencia persoal de cada un, o que obriga ao profesor de relixión a avaliar tan só as competencias básicas que se propoñen na materia dende esta programación.

Posto que no proceso de ensinanza-aprendizaxe os obxectivos establecen contidos e competencias clave diversas, a avaliación na materia de Relixión deberá valorar todos estes aspectos. Así pois os procedementos e instrumentos de avaliación constan dos seguintes indicadores:

- * A ficha de seguimento do profesor, que valorará a asistencia, participación, cumprimento das actividades obrigatorias e a realización de actividades voluntarias. A realización das actividades semanais feitas na aula de xeito telemático (AULA VIRTUAL)
- * As tarefas realizadas no aula e a través dos cinefórum e a visualización de documentais.

- * A corrección do caderno de clase do alumno, no que este recollerá e gardará tódalas actividades feitas e corrixidas, así como as conclusións dos debates, postas en común, apuntes de clase, traballos persoais, etc. realizados durante o curso. O caderno de clase entregárase ao profesor (se este así o requirise), para a cualificación de cada avaliación así como ao remate do curso.
- * A análise, síntese, interpretación, produción, resolución de problemas e o uso da información.
- * A responsabilidade, o esforzo, o respecto, o traballo en equipo, a participación, a tolerancia e a creatividade.

8. METODOLOXÍA

No proceso educativo preténdese que cada alumno alcance o seu máximo desenvolvemento persoal. Para conseguilo, é preciso despertar o interese e fomentar a actitude positiva e a creatividade no traballo escolar. Na clase de relixión non resultará difícil crear este ambiente de participación, xa que o feito relixioso está aí, na vida cotiá e na historia cultural do individuo e do grupo. O profesor solicita colaboración ós alumnos: unhas veces para expoñer as súas experiencias nun diálogo vivo, outras para investigar con máis profundidade e presentar as conclusións por escrito.

Na ensinanza da relixión deben empregarse tódolos métodos pedagóxicos. O estudo de casos concretos, a investigación individual ou grupal, o diálogo na clase, a exposición de temas, o análise de determinadas situacións, o debate sobre noticias impactantes, etc. Os criterios pedagóxicos serían os seguintes:

- a) Partir da experiencia do alumno: O alumno posúe un conxunto de experiencias e de ideas sobre a realidade que o rodea, que deben ser empregadas como punto de partida para os seus novos aprendizaxes e coñecementos. O conectar coa experiencia do alumno espertase nel un maior interese e motivación, o cal é de gran importancia nos anos da Educación Secundaria. Ademais con iso facilitarase a adquisición de aprendizaxes significativos.
- b) Conceder unha particular importancia á actividade persoal do alumno: suscitando e favorecendo o exercicio das súas facultades e das súas capacidades, o que contribúe a un aprendizaxe máis significativo e máis dinámico. Por outra parte, o feito de que se potencie o traballo persoal non significa que se reste importancia ó traballo en grupo, o que favorece o desenvolvemento da dimensión social do alumno.
- c) Atender ó feito de que os alumnos son diferentes entre si. No proceso educativo deberase procurar que cada alumno alcance o seu máximo desenvolvemento persoal e exercite realmente as súas capacidades, adaptando as ensinanzas e as actividades ás posibilidades, necesidades e intereses de cada un.
- d) Aplicar estratexias de exposición e de indagación; tendo en conta a importancia destas últimas xa que serven de estímulo o alumno para realizar unhas actividades de busca que poden ser moi variadas: localizar textos da Biblia, consultar unha enciclopedia ou un dicionario, buscar unha determinada información nun libro de historia ou en Internet, facer unha enquisa ou aplicar un cuestionario, recoller unha determinada información do seu entorno, etc.

- e) Fomentar a creatividade e a expresión persoal do alumno: a formación relixiosa debe servir de axuda ós alumnos para a elaboración de xuízos persoais e para expresar de modo persoal e libre a súa visión cristiá da vida.
- f) Establecer as bases para un diálogo coa realidade cultural nunha dobre dimensión: en primeiro lugar, dándolles a coñecer a influencia mutua entre o feito relixioso e a cultura occidental; e despois, axudándolles a xulgar e a valorar os feitos culturais (ideas, actitudes, comportamentos, etc.) á luz da fe. Neste sentido é importante destacar a importancia da interdisciplinabilidade, relacionando os coñecementos que van adquirindo nas clases de relixión cós que adquiren noutras áreas.
- g) Impartir a clase de relixión nun clima que facilite a liberdade do alumno: o coñecemento da fe ofrece, non se impón.

SEGUINDO AS INSTRUCCIÓNS DA CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE E FORMACIÓN PROFESIONAL NAS QUE SE RECOLLE A PREVISIÓN DE TRES POSIBLES CONTEXTOS: PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL E TELEMÁTICO. TODAS AS ACTIVIDADES PROGRAMADAS SERÁN COLGADAS NO AULA VIRTUAL PARA POSIBILITAR O ACCESO A ELAS, AÍNDA COAS CLASES PRESENCIAIS.

Nas primeiras semanas do curso asegurárase de que o alumnado coñece o funcionamento e a metodoloxía que seguirá no caso de ter que realizar o ensino a distancia. É dicir que o alumnado é competente no uso da aula virtual nun escenario de ensino non presencial. O alumnado terá que saber entrar e saír da aula, consultar os materiais publicados e subir as súas tarefas nos formatos requiridos.

En canto á metodoloxía de ensino presencial seguiremos a nosa programación anual, facendo fincapé en actividades de autocorrección, aprender a aprender e autoestudo para asegurarse de que o alumnado acada unha maior autonomía no proceso de aprendizaxe. Somos conscientes de que este curso imos ter de novo un gran reto: minimizar o risco de contaxio. Por iso, serán levadas a cabo todas as medidas de hixiene, organizativas e pedagóxicas do Plan COVID do noso centro. Atenderase tamén os aspectos emocionais e sociais, mediante a realización de actividades nas que se traballen as emocións .

ENSINO A DISTANCIA:

(Metodoloxía alumnado con conectividade e sen conectividade)

En momentos de confinamento consideramos mellor utilizar máis unha aprendizaxe baseada na reflexión que lles ensine a contextualizar, analizar, relacionar, argumentar e converter a información en coñecementos e desenvolver destrezas do pensamento máis alá da memorización.

Este método permite identificar os problemas individuais do alumnado, xerar ideas, resolver problemas creativamente. Por iso as tarefas son seleccionadas atendendo este criterio. Para axudalos tamén animicamente e que continúen cunha certa rutina de traballo escolar pero sen sobrecargalos nin xerar máis presión as familias.

O enfoque metodolóxico baséase en catro eixos:

- Promover o desenvolvemento das competencias básicas
- Fomentar un enfoque globalizador e interdisciplinar

- Ter en conta os coñecemento previos
- Prioriza valores de cooperación, respecto e aceptación

Para o seguimento, recollida e resolución de dúbidas do traballo do alumnado, empregaremos principalmente a Aula virtual.

No caso de alumnado con algunhas necesidades especiais, as tarefas coordínanse co titor e seguindo as directrices do orientador.

Para o alumnado sen conectividade ou que teña dificultades de conexión, falla de equipamento, etc. contactarase cos titores e coa dirección do centro para tratar de solventar os posibles problemas que puidera ter e axudalo.

A presente programación posibilita unha concreción didáctica que deberá partir do nivel de desenvolvemento dos alumnos e dos coñecementos previos acadados. Desta maneira posibilitará a construción de aprendizaxes significativas (aprender a aprender) mediante estratexias cognitivas que permitan modificar os esquemas previos e a aplicación de destrezas de planificación e regulación da propia actividade de aprendizaxe. Empregaremos diversas técnicas e estratexias docentes, como o fomento do traballo en equipo, a busca persoal de información complementaria, a provocación da curiosidade por coñecer acontecementos que explican en gran parte a nosa actualidade, e a creatividade que posibilite unha dimensión gratificante do esforzo que toda aprendizaxe implica.

Para iso, as actividades programadas serán o máis variadas posibles e adaptadas ao grao de desenvolvemento de cada unidade e aos diferentes niveis da clase. Destacamos as actividades iniciais como os test autoavaliativos, a técnica da choiva de ideas (brainstorm), etc., que nos permiten detectar os coñecementos previos, tanto polos propios alumnos como polo profesor, facilitándonos axustar estratexias e metodoloxías; tamén as actividades de desenvolvemento como os comentarios de textos bíblicos, teolóxicos, artigos de periódicos ou revistas; a análise de mapas e gráficos, que posibilitan a fixación espacial e temporal dos acontecementos máis importantes na Historia da Igrexa; a interpretación de cadros e outras imaxes, con máis capacidade suxerente da vida relixiosa, e o visionado de documentais e películas, que nos permiten afondar en aspectos clave da vida cristiá.

Como conclusión, consideramos importante a nivel metodolóxico:

- Formular os procesos de ensino-aprendizaxe en torno a problemas didácticos en relación cos obxectos de estudo propostos coa finalidade de incitar á curiosidade e propiciar procesos de busca e elaboración de informacións.
- Traballar con diferentes fontes de información TIC.
- Empregar unha metodoloxía dinámica, interactiva, participativa.
- Aplicar diversidade de recursos (manuais, bíblicos, audiovisuais, TIC...)
- Crear un ambiente adecuado de traballo, humano e intelectual, para o cal haberá que prever eficazmente as formas de organizar o espazo, o tempo, e o traballo individual e en equipo (moi relevante este último).
- Propiciar a elaboración, consolidación e maduración de conclusións persoais.

- Facilitar dende unha óptica de vida cristiá, a aplicación do aprendido a outras situacións e contextos para propiciar a participación dos alumnos na solución de conflitos e problemas reais.

METODOLOXÍA		
PRESENCIAL	SEMIPRESENCIAL	NON PRESENCIAL
Explicacións do profesor na aula.	Explicacións na aula nos días presenciais.	Explicacións a través das plataformas dixitais propostas pola Consellería de Educación.
Traballos a través de Edixgal realizados na aula. Entrega dun traballo individual	Traballos a través de Edixgal Entrega dun traballo individual.	Traballos a través das plataformas corporativas, cuestionarios, etc. Probas obxectivas tipo test, exercicios, etc.

2.1. Metodoloxía e actividades para o período comprendido entre a 3º avaliación e a avaliación final na ESO (apoio, reforzo, recuperación, ampliación e titoría)	
Metodoloxía	Explicacións do profesor, actividades de busca de información e caderno de traballo.
Actividades tipo	Participación activa en concursos, dinámicas e xogos. Lectura comprensiva dun texto bíblico. Análise dunha obra de arte relacionada co tema. Cuestionarios online. Visionado y realización dun cuestionario sobre unha película.
Materiais e recursos	Libros de consulta .Páxinas web, Documentais. Películas. Xogos didácticos. Mapas e fotocopias de ampliación do tema.

9. MATERIAIS CURRICULARES

Libros de consulta (bíblicos, teolóxicos, filosóficos históricos, divulgación científica, etc.), mapas (Palestina en tempos de Xesús, expansión do cristianismo, etc.), documentais (sobre as grandes figuras da relixión cristiá como Xoán Paulo II, Teresa de Calcuta, etc.), películas (como “Xesús de Nazaret”, “Os dez Mandamentos”, etc.), páxinas web (ONGD, Conferencia Episcopal, Vaticano, etc.), ou xogos; e todos eles veñen a complementar ás explicacións do profesor, e ao traballo no caderno dos alumnos. Tamén se ofrece a posibilidade da utilización de apuntamentos do profesorado ou

fotocopias para os alumnos, sempre e cando consideremos que é necesario afondar nalgún tema. E a utilización na aula da Aula Virtual.

10. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, sen prexuízo do desenvolvemento doutras medidas de atención á diversidade que se poidan establecer.

As medidas de atención á diversidade a adoptar polo Departamento de Relixión no presente curso en relación ao ensino non presencial serán as mesmas que no ensino presencial, salvando a distancia que non poderán ser desenvolvidas na aula, polo que por exemplo, para transmitir os exercicios de reforzo e ampliación ao noso alumnado, se utilizarán as canles corporativas que nos ofrece a Consellería: Aula virtual e servizo de vídeo conferencia Webex.

No caso de contar con algún alumno ou alumna que teña necesidades educativas especiais asociadas a discapacidade física, sensorial, sobredotación ou que necesite axudas técnicas e linguaxes alternativas, seguiranse as directrices que marque o Plan de Atención á Diversidade do Centro.

Todo o que se faga nesta asignatura será dacordo co diagnóstico psico-pedagóxico en estreita relación co Departamento de Orientación do Centro e en sintonía cos profesores compañeiros de Pedagogía Terapéutica.

A diversidade derivada do interese dos alumnos atenderase a través dunha metodoloxía plural para que cada alumno aprenda dacordo coa súa situación persoal.

Na programación tense en conta unha serie de aspectos que permiten individualizar o máis posible o proceso de ensino-aprendizaxe.

Para iso adóptanse as seguintes medidas:

- a) Distinguir entre contidos prioritarios, complementarios e de ampliación elixíndose en cada caso o máis apropiado.
- b) Propoñer variedade de actividades para un mesmo contido: non todos os alumnos realizarán as mesmas actividades.
- c) Utilizar metodoloxías diversas.
- d) Empregar materiais didácticos variados e graduados en función da súa dificultade.
- e) Favorecer agrupamentos en clase que posibiliten a interacción: agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Os grupos de traballo non estarán sempre formados por os mesmos alumnos senón que estarán en función da tarefa a realizar.
- f) Graduar as diversas aproximacións que poden darse a un mesmo criterio de avaliación.

(Ver Anexos)

11. PLAN DE REFORZO ESPECÍFICO

A avaliación individualizada na materia de Relixión implica partir dunha avaliación inicial cos obxectivos seguintes:

- Coñecer a situación inicial na que se atopa o/a alumno/a.
- Detectar as causas ou motivos desa situación, para poder resolvela.
- Analizar a evolución educativa e académica dende o comezo do curso.
- Adaptar obxectivos, contidos, metodoloxías e actividades, así como criterios de avaliación en función das características dos/as alumnos/as.

Esta avaliación inicial na materia de Relixión farase a nivel de clase ao comezo de curso, preferentemente na segunda quincena de Setembro, xa que se debe coñecer aos alumno/as cos que se vai a traballar. Para iso contamos coas seguintes ferramentas:

- ✓ Probas iniciais, tendo en contas cales son os coñecementos previos dos/as alumno/as.
- ✓ Información doutros profesores, expediente académico e situación familiar e emocional do alumnado por mor da situación vivida, etc.
- ✓ Informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- ✓ Cuestionarios

Atenderase o alumnado en función das súas necesidades, adaptando o material a cada alumno/a, en caso de necesidade, mediante as medidas de reforzo educativo ou ACS en caso de necesidade. Tamén se empregarán fichas individualizadas para o alumnado que o precise por dificultades cognitivas, visuais, de idioma, etc, ou requira outro tipo de atención por amosar un progreso máis rápido que o resto na consecución de obxectivos.

12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaremos en cada curso os mesmos elementos transversais porque son valores irrenunciabes no ensino da Relixión Católica pero, lóxicamente, adaptados ao nivel de cada grupo e, dentro de cada grupo, axeitados ás necesidades do alumnado pois hai graduacións diversas no desenvolvemento dos estudantes. Os elementos transversais coa súa concreción son:

1 e 2. *Comprensión Lectora e á Expresión oral e escrita*

- As habituais prácticas do Plan Lector do Centro.
- Practicar constantemente estes dous elementos tanto na lectura de textos bíblicos como de documentos tanto en medios dixitais como en papel.
- escoitar, dialogar, debater e expresar con total respecto nas interaccións entre iguais e co profesor/a.

3. *Comunicación Audiovisual*

- Dialogar, debater e expoñer temas, xuízos e opinións, respectando as regras propias do intercambio comunicativo e procurando non ferir a sensibilidade dos demais, adquirindo unha actitude crítica construtiva ante as crenzas, ideoloxías e maneira de ser dos demais.
- Buscar solucións para chegar a aceptar e valorar aos demais e chegar a superar os conflitos que xorden nas relacións cotiás analizando posturas e actitudes que favorecen o vivir en paz: diálogo, aceptación, respecto, perdón.

4. Educación nas tecnoloxías da comunicación e información

- Tomar conciencia dos beneficios e das vantaxes que nos achega a tecnoloxía, favorecer o progreso e responsabilizarnos para que este continúe para ben da humanidade.
- Valorar os beneficios que achega a tecnoloxía da información e valorar todos aqueles adiantos tecnolóxicos e científicos que axudan á realización da persoa e ó benestar da sociedade.
- Descubrir e valorar as persoas que colaboran coa creación a través dos descubrimentos e avances tecnolóxicos e científicos.

5. Emprendemento

- Valorar os produtos con obxectividade e saber adquirilos e consumilos de forma racional e equilibrada.
- Descubrir e analizar a influencia que os medios económicos teñen sobre as persoas en relación coa sociedade e tomar unha postura crítica ó respecto.
- Analizar feitos que fan referencia á sociedade desde unha visión cristiá. Coidar e favorecer todo o que axude a unha repartición equitativa dos bens da terra.

6. Educación cívica:

- Descubrir os valores que xorden do Evanxeo e que comprometen o cristián a colaborar no ben da sociedade e adquirir actitudes solidarias e comprometidas.
- Analizar o grao de responsabilidade persoal e doutras persoas ante a familia, a sociedade, o mundo e a Creación.
- Recoñecer os valores éticos e morais que existen nas diversas relixións, valoralos e facer un paralelismo cos que xorden do Evanxeo de Xesús.
- Descubrir a maneira de colaborar xuntos na edificación da sociedade e valorar o labor da Igrexa e doutras institucións que colaboran desinteresadamente no ben dos demais.
- Reflexionar e analizar as causas que provocan situacións de marxinación e de inxustiza social e chegar a sensibilizarse ante as necesidades e ante os problemas dos demais.

7. Prevención de violencia.

- Interesarse por coñecer, respectar e apreciar os compañeiros e compañeiras independentemente do seu sexo e da súa aparencia.
- Colaborar con todas as persoas sexan dun ou doutro sexo.
- Analizar o grao de aceptación ou rexeitamento que existe cara ás persoas de distinto sexo e buscar solucións ó respecto.

- Amosar unha actitude crítica ante situacións nas que se produza calquera tipo de discriminación por razón de sexo.
- Descubrir e rexeitar as posturas extremas (machismo e feminismo) e valorar os demais indiscriminadamente.

8. Educación para a saúde.

Por mor da actual situación, traballárase tamén a educación para a saúde incluíndo as medidas de prevención e hixiene fronte a COVID-19, para facer do alumnado axentes activos na mellora da saúde da comunidade.

Podemos aproveitar ao mesmo tempo que se ventila a aula ou se desinfectan as mesas e cadeiras a lembrar os protocolos de hixiene e contacto social.

RELACIÓN COAS DEMAIS ÁREAS

Por ser a Relixión Católica un elemento esencial na busca de respostas ós interrogantes que o ser humano se fixo ó longo da historia e, por ser un ineludible feito cultural, a relixión ten unha gran relación con calquera das áreas que o alumno/a debe estudar.

Deste xeito, na área de Relixión e Moral Católica establécese unha relación interdisciplinaria con outras áreas do currículo: Xeografía e Historia; Bioloxía; Música; Educación Plástica e Visual; Matemáticas; Tecnoloxía; **Xeografía e Historia**. A análise da realidade histórica, xeográfica, social, económica, cultural ou política é imprescindible para coñecer e entender como xurdiron, como se desenvolveron e como se expresaron as diferentes relixións ó longo da historia.

- **Bioloxía.** O medio físico natural constitúe o contorno co que se interrelaciona o ser humano e a fonte de onde este pode extraer experiencias para ir construíndo o coñecemento científico. Para a relixión, este coñecemento é de grande importancia de cara a comprender a vida humana e orientala desde uns criterios cristiáns. Entre a fe e a ciencia existe unha complementariedade.
- **Música.** A música foi e é, na Igrexa e na historia das relixións, un dos elementos importantes de transmisión da mensaxe relixiosa: himnos, cantos...
- **Educación Plástica e Visual.** A través da arte, das imaxes (pintura, escultura...), o alumno/a aprende a comprender e a valorar o patrimonio cultural e artístico universal, o que lle permite estruturar e sistematizar os contidos da fe, especialmente da católica.
- **Matemáticas.** Na análise da realidade están presentes os razoamentos lóxicos achegados desde as Matemáticas. Esta materia facilita as claves necesarias para a regulación de prácticas sociais concretas na repartición dos bens. A relixión, a partir desta análise, orienta a moral do crente e dálle claves cristiás para que a xustiza e a equidade se vaian facendo realidade.

Tecnoloxía. A través do desenvolvemento da sociedade ábrese unha nova etapa cultural na que a tecnoloxía ten unha grande influencia en diversos aspectos da vida humana: condicións de vida, costumes da sociedade... A relixión debe situarse nesa realidade e debe adaptar a mensaxe relixiosa ás novas condicións de vida e costumes, e valorar a técnica como medio transmisor importante.

13. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Non se realizarán actividades complementarias e extraescolares no curso 2022/2023.

14. RECUPERACIÓN DE PENDENTES

O Departamento ten decidida unha atención individualizada do alumnado que precise recuperación. De ser o caso, farase dende o 6 de Xuño ao 22 de Xuño de 2023, ambos inclusive.

Cálculo para obter a cualificación final da materia pendente: o alumnado terá que entregar dous traballos, en calquera formato, según o tema acordado pola profesora, que analizará a súa capacidade de busca e uso da información, síntese, produción e resolución de problemas.

En relación as materias pendentes, non se conta con alumnado nesta situación.

15. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Debido ao carácter interrelacional do proceso de ensino-aprendizaxe, o profesor de Relixión tamén deberá revisar continuamente a súa labor docente na medida que os resultados acadados non respondan ás previsións. A avaliación, polo tanto, afecta a todos os implicados no proceso educativo no cal se dan relacións humanas recíprocas que serán máis enriquecedoras na medida en que todos os suxeitos aporten o mellor de si mesmos.

O profesor avaliará os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente en relación co logro os obxectivos do currículo, e tamén en relación ás necesidades educativas do centro e ás características específicas dos alumnos.

Os resultados da avaliación da aprendizaxe dos/as alumnos/as e do proceso de ensinanza, servirán para modificar aqueles aspectos da programación educativa e do proxecto curricular que se detectaron como pouco axeitados ás características dos alumnos/as e ao contexto do centro.

Para levar a cabo o seguimento do desenvolvemento da programación didáctica, así como o seu rendemento e a súa posterior revisión e adaptación caso de seren detectados desaxustes, este departamento de Relixión empregará as seguintes ferramentas e procedementos na medida que se revelen necesarios:

- Reunións do departamento e das coordinacións de curso e nivel.
- Enquisas de autoavaliación do alumnado.
- Enquisas de autoavaliación do profesorado.
- Guías de análise.
- Enquisas ao alumnado e ao profesorado.

CUESTIÓN	Si/ Non	Xustificación	Observacións
Acadáronse os obxectivos previstos? En que porcentaxe?			
Fíxose algún cambio nos contidos?			
Variouse nalgún aspecto a metodoloxía?			
Axustouse ben ó tempo?			

Utilizamos todos os recursos previstos?			
Cales actividades e recursos deron mellor resultado?			
Efectuouse algunha modificación na avaliación?			
Estivo motivado e implicado o alumnado en xeral?			
Cales foron os maiores intereses do alumnado?			
É aconsellable introducir algún cambio?			

ASPECTOS	DESTACAMOS	A MELLORAR	PROPOSTAS
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			
Interdiscipliniedade			

1. MODELO PARA O PROFESORADO

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSONAL
Temporalización das Unidades Didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			

Manexo dos contidos da unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			
Interdisciplinariedade			

16. ANEXOS

1 - MODELO DE REXISTRO DUN INFORME DE AVALIACIÓN INICIAL

INFORME AVALIACIÓN INICIAL			
MATERIA: RELIXIÓN	GRUPO:	CURSO ACADÉMICO:	DATA:
Dificultades na materia de Relixión: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Falta de capacidade. ▪ Falta de base académica. ▪ Problema de comprensión. ▪ Problema de expresión. ▪ Faltas de ortografía. 			
Medidas propostas como consecuencia dos resultados da Avaliación Inicial: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reforzo educativo na aula. ▪ Control do traballo na aula. ▪ Fomentar a autoestima. ▪ Integración no grupo. 			

▪ Control de absentismo.▪ Outras medidas a adoptar.	

2 - MODELO DE GUIÓN PARA AS SESIÓNS DE AVALIACIÓN

GUIÓN PARA AS SESIÓNS DE AVALIACIÓN			
MATERIA: RELIXIÓN	GRUPO:	CURSO ACADÉMICO:	DATA:
Información do titor/a sobre: <ul style="list-style-type: none"> • Información relevante dos informes individualizados. • Repetidores/as. • Ambiente sociocultural e familiar. • Outras informacións relevantes. • Problemas do grupo. 			
Intercambio de información entre o profesorado: <ul style="list-style-type: none"> • Primeiras impresións. • Resultados da avaliación inicial nas diferentes materias. • Detección de alumnado con dificultades de aprendizaxe. 			
Toma de decisións: <ul style="list-style-type: none"> • Actividades de reforzo ou adaptación curricular, ampliación ou recuperación. • Axuste das programacións. • Outras medidas en relación coa convivencia, comportamento, asistencia... 			
Decisións e acordos sobre o proceso de avaliación inicial:			

3. MODELO PARA O DESENVOLVEMENTO DA PRÁCTICA DOCENTE

DESENVOLVEMENTO DA PRÁCTICA DOCENTE	1	2	3	4
▪ Informo os alumnos dos criterios, dos procedementos e dos instrumentos de avaliación.				
▪ Informo as familias dos criterios, dos procedementos e dos instrumentos de avaliación.				
▪ Formulo situacións introdutorias previas o tema que vou tratar.				
▪ Estimulo a participación dos alumnos a partir das súas experiencias.				
▪ Comunico a finalidade dos aprendizaxes, a súa importancia, utilidade e aplicación na vida real.				

▪ Presento os contidos dando unha visión xeral do tema.				
▪ Facilito a adquisición de novos contidos intercalando preguntas aclaratorias, exemplificando..				
▪ Á hora de seleccionar as actividades, teño en conta que existen diferentes tipos de ritmos e intereses.				
▪ Formulo actividades variadas. -Introdución. -Desenvolvemento -Consolidación. -Reforzo. -Ampliación				
▪ Nas actividades que propoño hai equilibrio entre as actividades individuais e as actividades grupais.				
▪ Á hora de constituír grupos reducidos , teño en conta os seguintes criterios: ▪ Fágoo a sorteo. ▪ Fago os grupos por niveis. ▪ Fago grupos nos que os seus membros teñen distintos niveis				
▪ Á hora de realizar as actividades teño en conta as “dinámicas cooperativas.				
▪ Emprego técnicas metodolóxicas variadas: expositiva, investigadora.				
▪ Emprego medios técnicos audiovisuais.				
▪ Emprego recursos didácticos variados (audiovisuais, informáticos...) tanto para a presentación dos contidos como para a práctica dos alumnos.				
▪ Comprobo que os alumnos comprenden a tarefa que teñen que realizar: facendo preguntas, estimulando a que verbalicen o proceso durante a realización das tarefas.				
▪ Facilito estratexias de aprendizaxe: como buscar fontes de información, pasos para resolver cuestións..				
▪ Reviso e corrijo frecuentemente as actividades propostas na clase e para a casa.				
▪ Proporciona información o alumnado sobre a execución das tarefas e como melloralas.				
▪ No caso de que os logros acadados polo alumnado sexan insuficientes, propoño novas actividades que faciliten a súa adquisición.				
▪ No caso de que os logros acadados sexan suficientemente acadados nun breve período de tempo, propoño novas actividades que faciliten un maior grao de adquisición.				
▪ Propoño actividades que posibiliten acadar distintos graos de execución.				
▪ Adopto medidas de apoio para o alumnado que presenta desfase curricular ou dificultades de aprendizaxe.				
▪ Coordínome coa profesora de apoio para a adecuación de contidos, actividades, metodoloxía, recursos e adaptalos os alumnos con dificultades.				
▪ Teño en consideración as orientacións do departamento de orientación na adopción de medidas a adoptar co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.				

Código: 1 (nunca); 2(poucas veces); 3 (case sempre), 4(sempre).

4. CUESTIONARIO SOBRE A AVALIACIÓN

SOBRE A AVALIACIÓN	1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> • Participo activamente nas sesións de avaliación, á hora de tomar decisións colexiadas no tocante a: • Promoción do alumnado. • Adopción de medidas de atención á diversidade. • 				
<ul style="list-style-type: none"> • Teño en conta o procedemento xeral de avaliación en relación co establecido na programación. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Realizo unha avaliación inicial a comezo de curso, o comezo de cada unidade didáctica. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Establezo criterios obxectivos para avaliar o aprendizaxe do alumnado. 				
<ul style="list-style-type: none"> • O alumnado coñece os criterios de avaliación e de cualificación que se empregan. 				
<ul style="list-style-type: none"> • O avaliar unha actividade en equipo, ademais da cualificación global, cada membro do grupo obtén outra individual que é reflexo da súa contribución persoal. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Utilizo diferentes rexistros de recollida de datos. <ul style="list-style-type: none"> - Listas de control. - Escalas de valoración. - Anecdario. - Diarios de clase. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Emprego diferentes procedementos e instrumentos de avaliación: • Coherentes cos estándares de aprendizaxe . • Adaptados a diversidade dos alumnos. • Diferentes según os contidos tratados. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Utilizo diferentes medios para informar as familias, ó profesorado e o alumnado dos resultados da avaliación. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Emprego a autoavaliación do alumnado. 				

Código: 1 (nunca); 2(poucas veces); 3 (case sempre), 4(sempr).

5.CUESTIONARIO PARA O ALUMNADO

INDICADORES	1	2	3	4
• Fago con regularidade as tarefas propostas polo profesorado.				
• Entrego os traballos según as indicacións dadas polo profesorado e na data acordada.				
• Participo activamente (aporto ideas, axudo a resolver problemas, realizo a miña parte do traballo) nos traballos propostos en equipo.				
• Pregúntolle o profesorado as dúbidas..				
• Solicito a axuda e a aprobación frecuente do profesorado.				
• Estou satisfeito do meu traballo.				
• As cualificacións obtidas reflicten o meu esforzo e traballo.				
• Asisto regularme a clase.				
• Teño frecuentemente faltas de puntualidade.				

• Xustifico os meus retrasos e faltas de asistencia o/a titor/-a.				
• Preocúpome por poñerme o día na materia cando falto a clase.				
• Adoito unha actitude respectuosa co profesorado.				
• Adoito unha actitude respectuosa co alumnado.				
• Asumo responsabilidades.				
• Teño unha actitude positiva cara o estudo.				
• O que aprendo nunha materia aplícoo e relaciónoo con outras.				

Código: 1 (nunca); 2(poucas veces); 3 (case sempre), 4(sempre).

1. RÚBRICA SOBRE AS APRENDIZAXES DOS CONTIDOS DA UNIDADE DIDÁCTICA.

	4	3	2	1
A INTRODUCCIÓN DO APARTADO	Describe de forma precisa o contido principal do tema. Se expresa empregando un vocabulario específico e apropiado ao contido.	Describe de forma elemental o contido principal do tema. Se expresa empregando un vocabulario axustado ao contido.	Describe de forma confusa o contido principal do tema. Se expresa empregando un vocabulario pouco apropiado.	Non describe de forma acertada o contido principal do tema. Non se expresa empregando un vocabulario apropiado.
DESENVOLVEMENTO DOS CONTIDOS: EPÍGRAFES	Comprende adecuadamente os contidos de cada epígrafe. Resume cada apartado detalladamente. Realiza mapas conceptuais e esquemas. Extrae ensinanzas que sabe aplicar a súa vida persoal.	Comprende basicamente os contidos de cada epígrafe. Resume cada apartado de forma elemental. Completa mapas conceptuais e esquemas. Extrae ensinanzas que sabe aplicar a súa vida persoal.	Comprende de forma pouco precisa los contidos de cada epígrafe. Lle costa completar frases a partir de expresións ou palabras relacionadas co contido. Extrae algunhas ensinanzas dos contidos.	Non comprende con claridade os contidos de cada epígrafe. Lle costa completar frases a partir de expresións ou palabras relacionadas co contido. Non obtén ensinanzas dos contidos.
VOCABULARIO E ¿SABÍAS QUE...?	Amosa interese e comprende o vocabulario específico do novo tema. Emprega axeitadamente o vocabulario nas súas exposicións. Sintetiza os conceptos clave do apartado «¿Sabías que...?» de cada unidade de forma precisa.	Comprende o vocabulario específico do novo tema. Emprega ocasionalmente o vocabulario nas súas exposicións. Sintetiza os conceptos clave do apartado «¿Sabías que...?» de cada unidade de forma básica.	Amosa pouco interese polo vocabulario específico do novo tema. Apenas emprega o vocabulario nas súas exposicións. Ten dificultade en sintetizar os conceptos clave do apartado «¿Sabías que...?» de cada unidade.	Non amosa interese polo vocabulario específico do novo tema. Non emprega o vocabulario nas súas exposicións. Ten dificultade en sintetizar os conceptos clave do apartado «¿Sabías que...?» de cada unidade.
IMAXEN, MAPAS E ESQUEMAS	Interpreta de xeito eficaz e precisa as imaxes, os mapas conceptuais e os esquemas presentes na dobre páxina de contidos.	Interpreta axeitadamente as imaxes, os mapas conceptuais e os esquemas presentes na dobre páxina de contidos.	Ten algunha dificultade en interpretar axeitadamente as imaxes, os mapas conceptuais e os esquemas presentes na dobre páxina de contidos.	Ten serios problemas á hora de interpretar axeitadamente as imaxes, os mapas conceptuais e os esquemas presentes na dobre páxina de contidos.

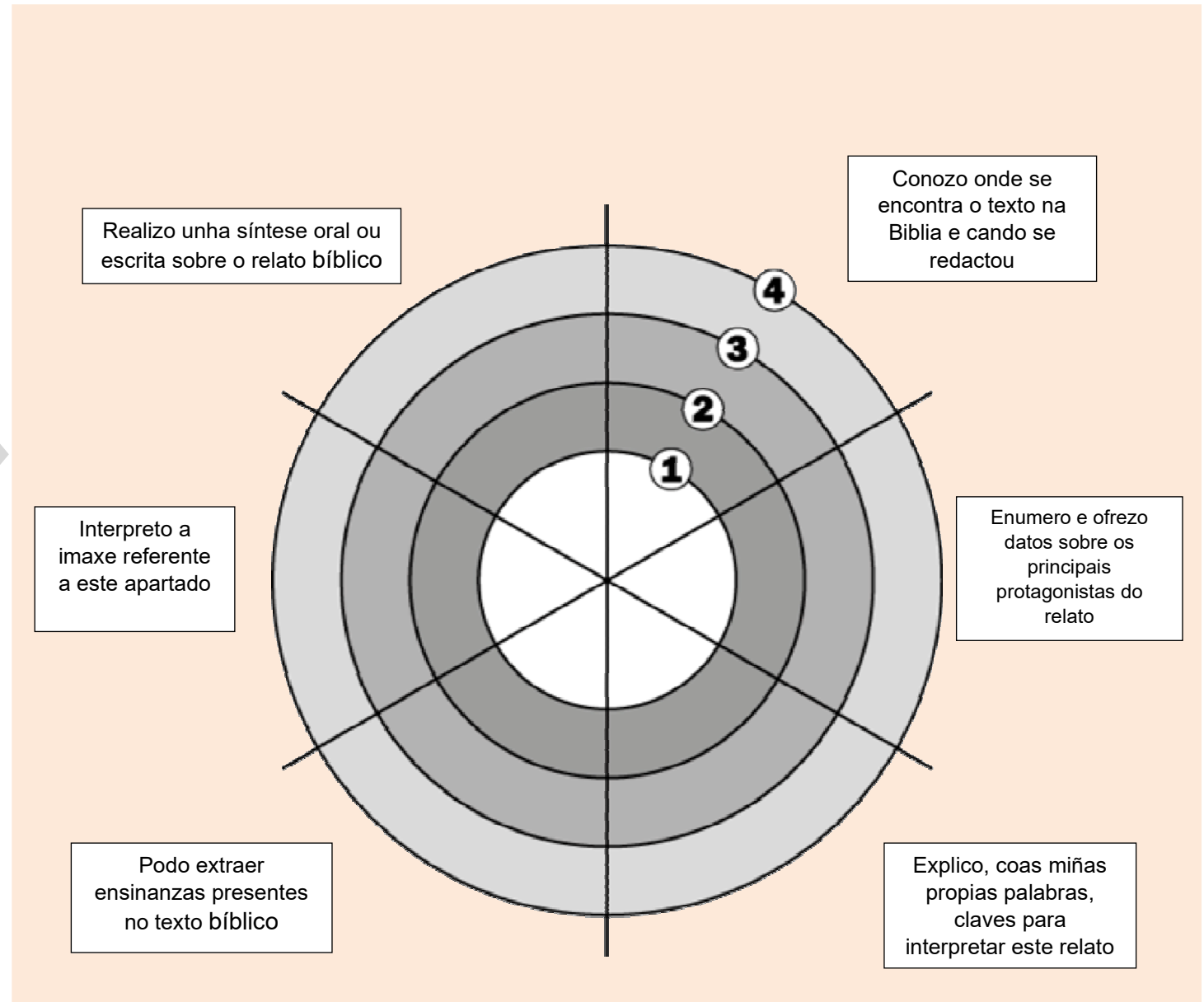
2. DIANA DE AUTOAVALIACIÓN DOS COÑECEMENTOS SOBRE A BIBLIA

Colorea cada queixiño da cor que expresa mellor o que sabes.

Verde. Si

Amarelo. Regular

Vermello. Non

3. ESCALA DE OBSERVACIÓN DAS APRENDIZAXES SOBRE A RELACIÓN COS DEMÁIS

ALUMNO/A:	MOI BEN	BEN	REGULAR	MAL
Participa de forma cooperativa na elaboración de traballos de parella e de grupo.				
Toma decisións sobre a forma de desenvolver os traballos.				
Intervén nos debates didácticos de grupo.				
Aporta ideas e propostas de mellora sobre algunhas normas establecidas no funcionamento da clase de Relixión.				
Favorece o traballo nun clima de confianza e colaboración mediante comportamentos de respecto, valoración e sentido do humor.				
Enumera as tarefas escolares nas que colabora.				
Expón os conflitos que xorden entre os compañeiros e as compañeiras.				
Expresa principios e valores da convivencia social.				

5. COAVALIACIÓNS DAS ACTIVIDADES DE «APRENDER A EMPRENDER» RELACIONADAS COA INTELIXENCIA EMOCIONAL

Título da unidade didáctica e da actividade:		Compoñentes do grupo:
PREGUNTAS	O MEU GRUPO	OUTROS GRUPOS
¿Que fixestes?? Describe os pasos.		
¿Que vos resultou máis difícil? Explica o porqué.		
¿Como poderías melloralo?		
¿Que aprendestes?		
¿Que nota lle poñerías? (Do 1 ao 5)		

Compara as túas respostas coas doutros grupos. ¿Que similitudes e que diferenzas observades?

6. ESCALA DE OBSERVACIÓN DOS COÑECEMENTOS SOBRE VALORES HUMÁNSOS E CRISTIÁNS

1. Moi ben 2. Ben 3. Regular 4. Mal

ALUMNO/A	Elixo valores do hinduísmo e do cristianismo para solucionar problemas da sociedade actual	Sinala valores ecolóxicos, morais e cristiáns que humanizan ás persoas	Autoavalía o seu nivel de confianza	Escribe os valores presentes nas Bienaventuranzas	Identifica os valores e as virtudes que propoñen os Dez Mandamentos	Expresa en que consiste a virtude da esperanza	Relaciona o valor da fraternidade coa vida do bautizado	Expresa compromisos persoais para aprender a compartir	Autoavalía o seu nivel de autenticidade

Nome e Apelidos: _____

Curso: _____ Data: _____

1. RÚBRICA PARA AVALIAR OS APUNTES DE CLASE

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
APUNTES	Os apuntes están escritos, organizados e ordenados con moito coidado.	Os apuntes están escritos e teñen certa organización.	Os apuntes están escritos.	Os apuntes están escritos solo con axuda dun compañeiro ou compañeira ou do profesorado cando llo recorda	Carece de apuntes.
CANTIDADE DE INFORMACIÓN	Ten información de todos os temas e preguntas tratados.	Ten información de todos os temas e da maioría das preguntas tratadas.	Ten información de case todos os temas e preguntas tratados.	Ten información de algún dos temas e preguntas tratados.	No ten información ou esta é moi escasa.
ORGANIZACIÓN	A información está moi ben organizada con parágrafos ben redactados e con subtítulos.	A información está organizada con parágrafos ben redactados.	A información está organizada, pero os parágrafos non están ben redactados.	A información proporcionada non parece estar organizada.	A información carece de estrutura de redacción.
IDEAS RELEVANTES	A información está claramente relacionada co tema principal e proporciona varias ideas secundarias ou exemplos.	A información ten as ideas principais e unha ou dúas ideas secundarias.	A información ten as ideas principais pero non as secundarias.	A información ten algunha das ideas principais.	A información non ten ideas principais.
GRAMÁTICA E ORTOGRAFÍA	Non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Case non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen dous erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen máis de tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.
INFORMACIÓN GRÁFICA, DEBUXOS, ILUSTRACIÓNS, ETC.	Os diagramas e ilustracións están ben construídos, ordenados e contribúen á comprensión do tema.	Os diagramas e ilustracións están ben construídos e contribúen á comprensión do tema	Os diagramas e ilustracións están ben construídos e contribúen, en ocasións, á comprensión do tema	Os diagramas e ilustracións non sempre están ben construídos e non sempre contribúen á comprensión do tema.	Non ten diagramas nin ilustracións.

Nome e Apelidos: _____

Curso: _____

Data: _____

2. RÚBRICA PARA AVALIAR A RESOLUCIÓN INDIVIDUAL DE EXERCICIOS

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
NÚMERO DE EXERCICIOS RESOLTOS	Realiza o 90 % dos exercicios que se propoñen.	Realiza entre o 90 % e o 80 % dos exercicios que se propoñen.	Realiza entre o 80 % e o 70 % dos exercicios que se propoñen.	Realiza entre o 70 % e o 60 % dos exercicios que se propoñen.	Realiza menos do 60 % dos exercicios que se propoñen.
PROCEDIMENTO E RESULTADOS DOS EXERCICIOS RESOLTOS	Desenrola o procedemento, o detalla, o presenta organizadamente e obtén o resultado correcto.	Desenrola o procedemento, o detalla, o presenta pouco organizado e obtén o resultado correcto.	Desenrola o procedemento, o detalla, non o organiza e obtén o resultado correcto.	Desenrola o procedemento e obtén o resultado correcto.	Non desenrola o procedemento e non obtén o resultado correcto.

Nome e Apelidos: _____ Curso: _____ Data: _____

3. RÚBRICA PARA A AVALIACIÓN DUN EXAME

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
PRECISIÓN NAS RESPPOSTAS	Todas as respostas desenrolan o tema con claridade, precisión e concisión.	Case todas as respostas desenrolan o tema con claridade, precisión e concisión.	A maioría das respostas desenrolan o tema con claridade, precisión e concisión.	Poucas respostas desenrolan o tema con claridade, precisión e concisión.	Ningunha das respostas desenrolan o tema con claridade, precisión e concisión.
PRESENTACIÓN	Todas as respostas están presentadas con limpeza e pulcritude.	Case todas as respostas están presentadas con limpeza e pulcritude.	A maioría das respostas están presentadas con limpeza e pulcritude.	Poucas respostas están presentadas con limpeza e pulcritude.	A maioría das respostas non están presentadas con limpeza e pulcritude.

NÚMERO DE PREGUNTAS RESPONDIDAS	Todas as preguntas están respondidas.	Respondeu polo menos o 90 % das preguntas.	Respondeu polo menos o 80 % das preguntas.	Respondeu polo menos o 70 % das preguntas.	Respondeu unha porcentaxe menor do 70 % das preguntas.
GRAMÁTICA E ORTOGRAFÍA	Non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación e o texto lese con fluidez.	Case non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación e o texto lese con fluidez	Existen dous erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación, e o texto ten algunha dificultade para entenderse.	Existen tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación, e o texto enténdese con dificultade.	Existen máis de tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación, e o texto non se entende.

Nome e Apelidos: _____ Curso: _____ Data: _____

4. RÚBRICA PARA AVALIAR MAPAS CONCEPTUAIS

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
EXPOSICIÓN DOS ASPECTOS IMPORTANTES	Contén todos os aspectos importantes do tema ou temas, expostos de forma clara e ordenada.	Contén un 80 % dos aspectos importantes do tema ou temas, expostos de forma clara e ordenada.	Contén un 75 % dos aspectos importantes do tema ou temas, expostos de forma clara e ordenada	Contén un 50 % dos aspectos importantes do tema ou temas, pero non se encontran expostos de forma clara e ordenada.	Contén menos dun 50 % dos aspectos importantes do tema ou temas, pero non se encontran expostos de forma clara e ordenada
PRESENTA XERARQUÍAS	Presenta todos os aspectos importantes dos contidos en xerarquías, polo menos ata un terceiro ou cuarto nivel.	Presenta un 80 % dos aspectos importantes dos contidos en xerarquías, polo menos ata un terceiro ou cuarto nivel.	Solo contén un 50 % dos aspectos importantes dos contidos en xerarquías, polo menos ata un terceiro ou cuarto nivel.	Non contén xerarquías de terceiro nivel.	Contén xerarquías de primeiro nivel e algunhas de segundo nivel.

EXEMPLOS	Propón exemplos claros relacionados co tema e mencionados durante a explicación deste, e aporta algúns novos.	Propón exemplos claros relacionados co tema e mencionados durante a explicación deste, pero non aporta novos.	Propón exemplos pero non todos están relacionados co tema.	Propón exemplos non relacionados co tema.	Non propón exemplos.
TIPOS DE UNIÓNS E ENLACES	Todos os conceptos que o requiren teñen unións cruzadas.	Un 80 % dos conceptos que o requiren teñen unións cruzadas.	So un 60%. que o requiren teñen unións cruzadas.	Menos do 50 %. que o requiren teñen unións cruzadas.	Non hai unións cruzadas.
PROPOSICIÓNS	As ideas principais levan proposicións.	O 80 % das ideas principais levan proposicións	So o 60 % das ideas principais levan proposicións	Menos do 50 % das ideas principais levan proposicións	Ningunha idea principal leva proposicións.
CONEXIÓN DE CONCEPTOS	Todos os conceptos presentan as conexións adecuadas cos seguintes.	Un 80 % presentan as conexións adecuadas cos seguintes dos conceptos	Soo 60 % dos conceptos presentan unha conexión adecuada cos seguintes.	Menos do 50 % presentan as conexións adecuadas cos seguintes	Non hai conexións adecuadas.

Nome e Apelidos: _____

Curso: _____

Data: _____

5. RÚBRICA PARA AVALIAR A REDACCIÓN E A PRESENTACIÓN DE TRABALLOS ESCRITOS

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
REDACCIÓN	O traballo está ben estruturado e cumpre na súa totalidade coa estrutura de introdución, desenrolo e conclusión.	O traballo encóntrase ben estruturado nun 80 % e cumpre na súa totalidade coa estrutura de introdución, desenrolo e conclusión	O traballo encontrase ben estruturado nun 50% e cumpre na súa totalidade coa estrutura de introdución, desenrolo e conclusión	O traballo encontrase ben estruturado nun 50% e non cumpre na súa totalidade coa estrutura de introdución, desenrolo e conclusión	O traballo non está estruturado e non ten introdución, desenrolo e conclusión.
ORTOGRAFÍA	O texto non presenta erros ortográficos (puntuación, acentuación e gramática).	O texto ten menos de 3 erros ortográficos (puntuación, acentuación e gramática).	O texto ten entre 4 e 6 erros ortográficos (puntuación, acentuación e gramática).	O texto ten entre 6 e 10 erros ortográficos (puntuación, acentuación e gramática).	O texto ten máis de 10 erros ortográficos.
EXTENSIÓN	O exercicio escrito adáptase á extensión esixida (2, 3 o 4 páxinas).	O exercicio escrito presenta media páxina máis da extensión esixida.	O exercicio escrito presenta unha páxina máis da extensión esixida.	O exercicio escrito presenta dous páxinas máis da extensión esixida.	O exercicio escrito presenta máis de dous páxinas máis da extensión esixida.
CONTIDO	Abórdase o contido que se pediu.	Nalgúns parágrafos non se aborda nada o contido que se pediu.	Un 60 % do texto non ten relación co contido que se pediu.	Algúns parágrafos fan alusión ao tema pedido.	So se menciona o tema pedido, pero non se aborda.
ARGUMENTACIÓN DE IDEAS	Presenta ideas ben argumentadas e sen erros.	Presenta ideas ben argumentadas pero con algún erro.	Presenta ideas que argumenta con debilidade.	Presenta ideas sen argumentar.	Non presenta ideas e as que presenta non están argumentadas.
PRESENTACIÓN E LIMPEZA	O traballo está presentado con pulcritude e limpeza.	O traballo está presentado con pulcritude pero ten un tachón.	O traballo está presentado con pulcritude pero ten dous ou tres tachóns.	O traballo ten dobreces e máis de tres tachóns.	O traballo está presentado cun gran número de dobreces e tachóns.

TEMPO DE ENTREGA	A entrega realízase na data indicada.	A entrega realízase cun día de retraso.	A entrega realízase con dous días de retraso.	A entrega realízase con tres días de retraso	A entrega realízase despois de pasados tres días da data indicada.	
-------------------------	---------------------------------------	---	---	--	--	--

Nome e Apelidos: _____ Curso: _____ Data: _____

6. RÚBRICA PARA AVALIAR A EXPOSICIÓN ORAL DE TRABALLOS

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO	
PRESENTACIÓN	O estudante preséntase de xeito formal e da a coñecer o tema da presentación e o obxectivo que pretende.	O estudante preséntase de forma rápida e da a coñecer o tema da presentación e o obxectivo que pretende.	O estudante preséntase de forma rápida e comeza a súa exposición sen mencionar o tema do que trata.	O estudante preséntase sen dicir o seu nome e menciona o tema de forma moi xeral.	O estudante empeza a súa exposición sen facer unha presentación inicial.	
EXPRESIÓN ORAL	Utiliza un vocabulario adecuado e a exposición é coherente coas ideas expostas.	O vocabulario é adecuado e a exposición é clara na presentación das ideas expostas.	Fáltalle vocabulario e ten algún problema para expresar correctamente as súas ideas	Ten un vocabulario moi básico e problemas para transmitir con claridade as súas ideas	Ten un vocabulario moi básico e non logra transmitir con claridade as súas ideas.	
VOLUME DE VOZ	O seu volume de voz é adecuado, suficientemente alto como para ser escoitado dende todas as partes do aula, sen ter que gritar	O seu volume de voz é adecuado e alto para ser escoitado por todos, aínda, ás veces, cando dúbida, baixa o volume.	Non é escoitado por toda a aula cando fala en voz alta, agás si se sente moi seguro e aumenta o seu volume de voz por uns segundos.	O seu volume de voz é medio e ten dificultades para ser escoitado por todos na aula.	O seu volume de voz é moi baixo como para ser escoitado por todos na aula	
EXPRESIVIDADE	As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeneran un forte interese e entusiasmo sobre o tema nos outros.	As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeneran en moitas ocasións interese e entusiasmo, aínda que algunhas veces pérdese e	As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeneran en algunhas ocasións interese e entusiasmo, aínda que algunhas veces non	As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal mostran unha actitude pasiva e non xeneran moito interese, pero algunhas veces, cando fala	Moi pouco uso de expresións faciais ou linguaxe corporal. Non xenera interese no xeito de falar.	

		non presenta toda a información.	presenta toda a información.	de algo que lle gusta moito, é capaz de mostrar algo de entusiasmo.		
INCLUSIÓN DOS ASPECTOS RELEVANTES	Expón claramente o traballo e aporta referencias aos coñecementos traballados.	Expón claramente o traballo, pero non relaciona toda a exposición cos coñecementos traballados.	Expón claramente o traballo, pero non relaciona cos coñecementos traballados.	Ten dificultade para expoñer o traballo porque non entende os coñecementos traballados.	Non expón o traballo nin coñece os conceptos traballados necesarios para a súa realización.	
EXPLICACIÓN DO PLAN DE TRABAJO	Explica cada paso con detalle, con lóxica e cronoloxicamente na orde na que o realizou.	Explica todos os pasos claramente, pero liouse un pouco ca orde.	Explica todos os pasos claramente, pero liouse na orde e foi necesario reorganizarlle a través de preguntas.	Presenta dificultade á hora de diferenciar os pasos que deu e necesita axuda para explicalos con claridade.	Non identifica os pasos que deu nin é capaz de reconducir o discurso de forma guiada.	
RECURSOS DIDÁCTICOS	A exposición se acompaña con soportes audiovisuais en diversos formatos, especialmente atractivos e de moita calidade.	Soporte visual axeitado e interesante na súa xusta medida.	Soporte visual axeitado.	Soporte visual non axeitado.	Sen soporte visual.	
TEMPO	O alumno utilizou o tempo axeitado e pechou correctamente a súa presentación.	O alumno utilizou un tempo axustado ao previsto, pero cun final precipitado ou excesivamente longo por falta de control de tempo.	O alumno utilizou o tempo axeitado, pero faltoulle pechar a súa presentación; ou ben non utilizou o tempo axeitado, pero incluíu todos os puntos da súa presentación.	Excesivamente longo o insuficiente para poder desenrolar o tema correctamente.	O alumno esqueceu por completo o tempo que tiña e saíuse do tema.	

Nome e Apelidos: _____

Curso: _____

Data: _____

7. RÚBRICA PARA AVALIAR O RESUME DUNHA LECTURA CRÍTICA

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
CLARIDADE NA EXPOSICIÓN DAS IDEAS	As ideas están ben estruturadas en parágrafos claramente definidos e acordes cas ideas máis importantes del texto.	A estrutura dos parágrafos está acorde coas ideas do texto.	A estrutura dos parágrafos é sinxela, pero correcta, acorde coas ideas do texto.	A estrutura está pouco definida.	O texto non ten estrutura lóxica nos seus parágrafos ou simplemente non se fai separación de ideas mediante parágrafos; é un so parágrafo sen estrutura.
CRÍTICA	Analiza todas as ideas que expón o autor, establece comparacións con outros autores e textos, e proporciona a súa opinión acerca do tema, fundamentada no coñecemento deste e documentada con outras lecturas.	Analiza todas as ideas que expón o autor, establece comparacións con outros autores e textos, e proporciona a súa opinión acerca do tema, pero non está ben fundamentada no coñecemento deste e non está documentada con outras lecturas.	Identifica as ideas do autor, as analiza e as desenrola pero sen comentarios.	Identifica as ideas do autor, pero non as analiza e non as comprende con claridade.	Non identifica as ideas do autor e mostra confusión de ideas.
FONTE	A fonte está citada correctamente.	A fonte está citada, pero falta un dato.	A fonte está citada, pero faltan algúns datos.	A fonte está citada, pero de xeito incorrecta: inclúe datos que non corresponden e omite outros que si son importantes segundo o establecen as metodoloxías.	A fonte non está citada ou está mal citada, de tal xeito que é imposible acceder a ela coa información proporcionada.
GRAMÁTICA E ORTOGRAFÍA	Non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Case non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen dous erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.	Existen máis de tres erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.

EXTENSIÓN	A extensión do texto é a adecuada, pois presenta a totalidade de ideas importantes do contido lido, ademais dunha reflexión do alumno ou da alumna.	A extensión do texto é adecuada, pois presenta case a totalidade de ideas importantes do contido.	A extensión do texto é pouco adecuada, pois é lixeiramente corto ou lixeiramente extenso.	A extensión do texto é inadecuada, pois non trata a totalidade das ideas do contido ou ben é máis extenso do conveniente.	A extensión do texto é completamente inadecuada: é demasiado breve ou demasiado extenso.
------------------	---	---	---	---	--

Nome e Apelidos: _____ Curso: _____ Data: _____

8. RÚBRICA PARA AVALIAR UN DEBATE

	EXCELENTE	MOI AVANZADO	SATISFACTORIO	BÁSICO	ESCASO
DEFENSA DA SÚA POSTURA	Mantén a defensa da súa postura ao longo de todo o debate.	Mantén a defensa da súa postura nun 80% do tempo de debate.	Mantén a defensa da súa postura nun 60 % do debate	Mantén a defensa da súa postura menos do 60% do tempo de debate.	Non mantén a defensa da súa postura durante o debate.
CAPACIDADE DE ESCOITAR AOS SEUS COMPAÑEIROS	Escoita aos seus compañeiros atentamente e analiza os seus argumentos.	Escoita aos seus compañeiros e analiza os seus argumentos	Escoita aos seus compañeiros atentamente , pero se distrae en ocasións e non analiza os seus argumentos.	Escoita aos seus compañeiros atentamente , pero se distrae a metade do tempo e non analiza os seus argumentos.	Non escoita aos seus compañeiros nin analiza os seus argumentos.
RESPECTO DO USO DA PALABRA E DAS IDEAS DOS DEMÁIS	Sempre espera a súa quenda para facer uso da palabra e o solicita con respecto e con orde. Respecta sempre as opinións dos demais.	Sempre espera a súa quenda para facer uso da palabra e o solicita con respecto pero non con orde. Respecta as opinións dos demais.	En máis de tres ocasións non espera a súa quenda para facer uso da palabra e, cando o solicita o fai con respecto pero non con orde. Respecta as opinións dos demais.	En máis de tres ocasións non espera a súa quenda para facer uso da palabra e, cando o solicita, non o fai con respecto nin con orde. Non respecta as opinións dos demais.	Sempre interrompe para facer uso da palabra e non respecta as opinións dos demais.

VOCABULARIO	Utiliza un vocabulario adecuado e a exposición é coherente coas ideas expostas.	O vocabulario é adecuado e a exposición é clara na presentación das ideas expostas.	Fáltalle vocabulario e ten algún problema para expresar correctamente as súas ideas.	Ten un vocabulario moi básico e problemas para transmitir con claridade as súas ideas.	Ten un vocabulario moi básico e non logra transmitir con claridade as súas ideas.	
ARGUMENTACIÓN	Todas as ideas expostas están ben argumentadas.	Unha das ideas non está ben argumentada.	Dúas das ideas non están ben argumentadas.	Máis de tres ideas non están ben argumentadas.	Ningunha idea está ben argumentada.	
DOMINIO DO TEMA	Mostra coñecemento profundo e dominio total do tema.	Mostra coñecemento e dominio total do tema.	O coñecemento e o dominio do tema é regular.	O coñecemento e o dominio do tema é malo.	Non mostra coñecemento nin dominio do tema.	
REFERENCIAS A AUTORES	Cita máis de tres referencias relevantes durante a súa participación.	Cita tres referencias relevantes durante a súa participación.	Cita dúas referencias durante a súa participación e só unha foi relevante.	Cita só unha referencia durante a súa participación e non foi relevante.	Non cita referencias durante a súa participación.	
VOLUME DO TONO DE VOZ	O seu volume de voz é adecuado, suficientemente alto como para ser escoitado dende todas as partes do aula, sen ter que berrar.	O seu volume de voz é adecuado e alto para ser escoitado por todos, aínda, ás veces, cando dúbida, baixa o volume.	Non é escoitado por toda a aula cando fala en voz alta, agás si se sente moi seguro e aumenta o seu volume de voz por uns segundos.	O seu volume de voz é medio e ten dificultades para ser escoitado por todos na aula.	O seu volume de voz é moi baixo como para ser escoitado por todos na aula.	

1. RÚBRICA PARA AVALIAR O TRATAMENTO DA DIVERSIDADE INDIVIDUAL

	TRATAMIENTO DA DIVERSIDADE INDIVIDUAL	MEDIDAS PARA A DIVERSIDADE	GRAO DE CONSECUCIÓN
DIVERSIDADE NA COMPRESIÓN	No ten ningunha dificultade para entender os contidos.	Seleccionar contidos con un grao maior de dificultade.	
	Entende os contidos, pero, en ocasións, resúltanlle difíciles.	Seleccionar os contidos significativos de acordo a súa realidade.	
	Ten dificultades para entender os contidos que se expoñen.	Seleccionar os contidos mínimos e expoñelos simplificando a linguaxe e a información gráfica.	
DIVERSIDADE DE CAPACITACIÓN E DESENVOLVEMENTO	No ten dificultades (alumnos e alumnas de altas capacidades).	Potenciar estas a través de actividades que lle permitan poñer en xogo as súas capacidades.	
	Ten pequenas dificultades.	Propoñer tarefas nas que a dificultade sexa progresiva de acordo ás capacidades que se van adquirindo.	
	Ten dificultades.	Seleccionar aquelas tarefas de acordo ás capacidades do alumnado, que permitan alcanzar os contidos mínimos esixidos.	
DIVERSIDADE DE INTERÉS E MOTIVACIÓN	Mostra un gran interese e motivación.	Seguir potenciando esta motivación e interese.	
	O seu interese e motivación non destacan.	Fomentar o interese e a motivación con actividades e tarefas variadas.	
	Non ten interese nin motivación.	Fomentar o interese e a motivación con actividades e tarefas máis procedimentais e próximo a súa realidade.	
DIVERSIDADE NA RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS	Atopa solucións aos problemas que se expoñen en todas as situacións.	Seguir fomentando esta capacidade.	
	Atopa solucións aos problemas que se expoñen nalgúns situacións.	Propoñer problemas cada vez con maior grado de dificultade.	
	Ten dificultades para resolver problemas nas situacións que se expoñen.	Propoñer problemas de acordo as súas capacidades para ir desenrolándoas.	
DIVERSIDADE NA COMUNICACIÓN	Exprésase de forma oral e escrita con claridade e corrección.	Propoñer tarefas que sigan perfeccionado a expresión oral e a escrita.	
	Ten algunha dificultade para expresarse de forma oral e escrita.	Propoñer algunhas tarefas e debates nos que o alumnado teña que utilizar expresión oral e escrita co fin de melloralas.	
	Ten dificultades para expresarse de forma oral e escrita.	Propoñer actividades co nivel necesario para que o alumnado adquiera as ferramentas	

		necesarias que lle permitan mellorar.	
--	--	---------------------------------------	--

2. RÚBRICA PARA AVALIAR O TRATAMENTO DA DIVERSIDADE NO GRUPO

TRATAMIENTO DA DIVERSIDADE NO GRUPO		MEDIDAS PARA A DIVERSIDADE	GRAO DE CONSECUCIÓN
DE COMUNICACIÓN	A comunicación docente-grupo non presenta grandes dificultades.	Non se necesitan medidas.	
	A comunicación docente-grupo ten algunhas dificultades.	Propoñer estratexias para mellorar a comunicación.	
	A comunicación docente-grupo ten grandes dificultades.	Pescudar a causa das dificultades e propoñer medidas que as minimicen.	
DE INTERÉS E MOTIVACIÓN	O grupo está motivado e ten gran interese.	Non se necesitan medidas.	
	Parte do alumnado está desmotivado e ten pouco interese.	Propoñer estratexias que melloren o interese e a motivación desa parte del alumnado.	
	O grupo non ten interese e está pouco motivado.	Pescudar a causa da desmotivación e propoñer medidas que as minimicen.	
DE ACTITUD E COLABORACIÓN	O grupo ten boa actitude e sempre está disposto a realizar as tarefas.	Non se necesitan medidas.	
	Parte do alumnado ten boa actitude e colabora.	Propoñer actividades grupais nas que asuma responsabilidades o alumnado menos motivado.	
	O grupo ten mala actitude e non colabora nas tarefas.	Pescudar as causas do problema e adoptar medidas, estratexias, etc. para minimizar esas actitudes.	

A Xefa de Departamento

Berta Pazo Cuña

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'B' followed by several loops and a final flourish.

Muxía a 20 de Setembro de 2022